If undelivered return to:
"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"
1004 N. Chicago Street
JOLIET, ILL.
Return Postage Guaranteed.
The largest Slovenian Weekly in the United States of America.
Issued every Wednesday
Subscription rate:
For members yearly....$1.20
For non members.....$2.00
Foreign Countries..... $3.00
Telephone 1048

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO — OFFICIAL ORGAN — IZOBRAZBA
OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
Entered as Second-Class Matter December 9, 1920 at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Največji slovenski tednik v Združenih državah.
Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
Za člane, na leto $1.20
Za nečlane.....$2.00
Za inozemstvo $3.00
NASLOV
uredništva in upravništva je:
1004 N. Chicago Street,
Joliet, Ill,
Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILIING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OFOCTOBER 3, 1917. AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Štev. 39.—No. 39. JOLIET, ILL., 26. SEPTEMBRA (SEPTEMBER 1923.) Leto IX.—Volume IX.

NEMČIJA KAPITULIRALA.

Pasivna vojna v Poruhrju končana.

Berlin, 24. sept. — Nemčija se je uklonila Franciji glede poruhrskega vprašanja. Kapitulacija je sledila vsled sklepa izvanredne kabinetne seje, katere se je vdeležilo več državnih uradnikov, industrijcev, bankirjev, političnih voditeljev in tudi delavskih zastopnikov.

Na tej seji se je sestavilo in podpisalo proklamacijo na nemško ljudstvo v zadevi brezpogojne kapitulacije; s tem je pasivna resistanca v Poruhrju končana.

Z ozirom na ta neprijetni korak nemška vlada upa, da ji bodo Francozi v Porenju dovolili posebne koncesije; da bodo imeli zanaprej Nemci dotično pokrajino v svoji oskrbi in da bo Francija Nemcem vrnila vse ujetnike.

Nemški uradni list poroča o tem sledeče: "Danes se je vršila konferenca med zastopniki vlade in zastopniki okupiranega ozemlja. Kancler Stresemann je pri tej priliki pojasnil, da vsled slabega finančnega stanja nemška vlada in ljudstvo ne more več pokrivati stroškov pasivne resistence v Poruhrju. Poleg tega je nemogoče pri sovražni državi (Franciji) izposlovati pomilostitev in zameno nemških vojnih ujetnikov; nemška suvereniteta v Porenju je bila tudi ogrožena. —— Vsled teh razlogov je edini način in pot, da se Nemčija ukloni Francozom s tem, da preneha s pasivno vojno v Poruhrju.

Kancler Stresemann je pri tem omenil, da prevzame nemška vlada vso tozadevno odgovornost nase, nakar so se mu vdali skoro vsi zborovalci te važne konference.

Ko je prišla vest o tej kapitulaciji v javnost, je nastalo med ljudstvom veliko razburjenje in jeza; vse okoliščine kažejo na izbruh ponovne civilne vojne na Nemškem. General Ludendorff je baje omenil, da bo s 40,000 možmi vdrl proti Berlinu; velike protidemonstracije so se vršile tudi v Monakovem, glavnem mestu Bavarske.

London, 24. sept. — Iz Berlina se semkaj poroča, da bo sedanji nemški kancler Stresemann skoro gotovo odstopil; njegovo resignacijo se pripisuje posledicam poruhrske afere. Kdo bo postal njegov naslednik, še ni znano.

Berlin, 24. sept. — Nemška vlada je dognala, da je v nameravani vladni preobrat na Nemškem direktno zapletena Rusija, ki hoče s poseredovanjem svojih tajnih agentov uvesti tudi na Nemškem komunizem. Oblasti so prišle na sled boljševiškemu vojaškemu atašeju Petrovu, ki je hotel upornim Nemcem razdeliti veliko količino municije v svrho dosege cilja.

Ali ni svet v resnici nehvaležen! Največ hvale in priznanja daje komu še le pri—pogrebu, ko pokojnik te hvale več ne čuje.

PREMOGARSKA UNIJA RAZKRINKALA KOMUNISTE.

Chicago, Ill.—Največja premogarska unija U. M. W. of A. (United Mine Workers of America), je v listih obelodanila že svoj 5. članek, kjer se nahajajo senzačna okritja o delovanju radikalcev v Združenih državah.

"Nič manj kot 200 raznih organizacij bi lahko našteli v naši deželi, ki aktivno delujejo pri revolucionarnem gibanju komunistov, ki ž njimi simpatizirajo, ali so pod kontrolo Komunistične ameriške stranke.

Komunistična stranka je bila ustanovljena meseca maja l. 1921 na vrhu nekega hriba v državi New York. Že tedaj je bilo sklenjeno dobiti pod kontrolo vse članstvo gorioznačene premogarske unije (U. M. W. of A.), članstvo Ameriške Delavske Federacije (A. F. of L.) in tudi ostale večje organizacije, nakar naj bi se vprizorilo splošno revolucijo širom dežele in strmoglavilo našo vlado.

Ta ustanovna seja na prostem je bila tajna. V označenem članku se dalje navaja, da se je te seje udeležil tudi osebni zastopnik Lenina in Trockija, ki naj bi sejo vodil in započel agitacijo komunistov v Združenih državah. Na tej ustanovni seji so bili izvoljeni razni odbori in pododseki, za katere se je izdelalo posebne načrte. Glavni namen komunistov je bil pred vsem streti in zadušiti razne delavske unije.

Centralni izvrševalni odbor nove (komunistične) stranke je bil izvoljen iz voditeljev sledečih, že obstoječih organizacij z angleško označbo: "Friends of Soviet Russia", "The Russian Medical Relief Society," The Industrial League", "The Farmer Labor Party," "I. W. W.," "The Private Soldiers and Sailors Legion," "The World War Veterans," "The Workers Party of America" in "The Trade Union Educational League."

Kasneje se je v Brooklynu, N. Y. iz teh izcimila še "Delavska stranka" (The Workers Party).

Opomba uredništva "Glasila": Na veliko sramoto vseh ameriških Slovencev imamo v Milwaukee, Wis. tudi nekaj takih izdajic, ki pri "D. S." vedno trobijo v rog, komunistov z nekim podkupljenim Chas. F. Novakom na čelu!

Kitajci umorili katol. misijonarja.

Peking, 17. sept.—Nedavno so kitajski banditje ujeli in smrtnonevarno pretepli italijanskega misijonarja Rev. Melletta, ki jim je končno le ušel. Danes je mučeniške smrti umrl vsled prizadetih ran. Vsled tega umora je italijanski minister vložil oster protest pri kitajski vladi, z zahtevo, da naj se morilce občutno kaznuje.

UPOR V OKLAHOMI.

Oklahoma City, Okla., 24. sept. — Ker so Kukluksovci zadnje dni napeli vse sile, da bi prevzeli vodstvo državne vlade v svoje roke, in ker se je bati splošnega upora (revolucije), je guverner Walton izdal ukaz nastopiti z vsemi močmi, da se zabrani posebno zasedanje zakonodajne zbornice, določeno za prihodnjo sredo.

Vto svrho morajo biti z orožjem pripravljeni vsi moški od 21. — 45. leta, da bodo guvernerju pomagali.

General adjutant Markham ima svoj ukaz, da naj z vojaštvom brani vhod do državnega kapitola bodisi kongresnikom, ali senatorjem; tako tudi ne smejo ti zborovati v nobenem drugem mestu države Oklahoma. Če bi prišlo pri tem morda do kakega nasprotovanja in nemirov, ima vojaštvo popolno pravico sreljati na Kukluksovce.

Ford kupil celo mesto.

Detroit, Mich. 22. sept. — Znani avtomobilski kralj Henry Ford je te dni kupil celo mestece Pequaming v Michiganu, kjer se ljudstvo največ bavi z lesno industrijo; poleg tega je kupil tudi malo železnico ki vodi iz označenega mesta.

Poleg številnih parnih žag, je kupil tudi 40,000 akrov gozda za izsekavanje lesa. Nove Fordove žage bodo proizvajale na leto nad 50 milijonov čevljev izdelanega lesa in desk. Koliko je Ford plačal za vse to, — ni znano.

Samo dva učenca v ljudski šoli.

V naselbini Florence, nedaleč od Jolieta imajo ljudsko šolo, kamor letos zahajata samo dva učenca: eden obiskuje I. razred, drugi pa IV. Šolske oblasti so vsled tega jako nezadovoljne, ker morajo radi te dvojice vzdržavati učiteljico in šolo. Plača učiteljice znaša $640 na leto, kurivo in popravа šole pa $60 ali $700. skupaj na leto; stroški za vsakega učenca bodo torej znašali $350, ali petkrat toliko, kakor v Jolietu, kjer znašajo $76 povprečno na enega učenca.

Trije otroci na prodaj.

Coal City, Ill. 20. sept.—Tu živečega premogarja Frank Vodaček je tožil nek trgovec iz Chicaga ker mu še ni plačal $32,16 za poslane mu črevlje. Ko je bil dolžnik poklican na zagovor pred sodnijo se je opravičil, da te svote ne more plačati, ker je brez denarja; pač je pa pri volji oni tvrdki poslati namesto zahtevane svote vse tri svoje že nedorasle otroke, koje ceni po tem računu $10.72 vsakega. Sodnik je to ponudbo odklonil.

Posledice stavke tiskarjev.

New York, N. Y. 20. sept. — Vsled samovoljno vprizorjene stavke tukajšnjih tiskarjev je predsednik Mednarodne Zveze Tiskarjev iz unije izobčil 2500 članov unijske postaje št. 25.

"AMERIŠKA-JUGOSLOVANSKA DRUŽBA" USTANOVLJENA.

New York, N. Y., 22. sept. — V svrho gojitve dobrih odnošajev, — političnih, trgovskih in kulturnih,—med Združenimi državami in novo jugoslovansko državo, je bila včeraj v New Yorku ustanovljena in inkorporirana "Ameriška- Jugoslovanska Družba" (The American-Jugoslav-Society, Inc."

Namen ustanovitve te važne družbe njen predsednik, general Tasker H. Bliss, bivši načelnik generalnega štaba armade Združenih držav tolmači iz sledečih razlogov:

1.) Spraviti skupaj v navadno organizacijo in stalno zvezo z Jugoslovani vse Amerikance osobito pa one, ki so živeli v Srbiji tekom minule svetovne vojne, ali so bili tam za časa rekonstrukcije po sklenjenem premirju.

2.) Raztolmačiti Amerikancem dosege in cilje Jugoslovanov, — njih zgodovino, literaturo, umetnost, njih šege, institucije in njih sedanji ekonomski in politični položaj.

3.) Dajati ameriškim trgovcem potrebna pojasnila glede trgovske zveze z Jugoslavijo, in Jugoslovanom glede trgovske zveze z Združenimi državami.

Ustanovitelji "Ameriške-Jugoslovanske Družbe" so dosegli svoj cilj s sodelovanjem diplomatičnih zastopnikov iz glavnih mest obeh držav. Mesto častnih predsednikov so prevzeli: Hon. H. Percival Dodge, ameriški minister v Belgradu; Dr. A. Trešič-Pavičič, jugoslovanski minister v Washingtonu; Dr. Slavko Gruič, bivši jugoslov. minister v Washingtonu in profesor M. Pupin, častni bivši srbski konzul v New Yorku. Častni podpredsedniki so: Dr. D. P. Karovič, generalni jugoslovanski konzul v New Yorku in Hon. Kenneth S. Patton, ameriški konzul v Belgradu.

Drugi izvoljeni podpredsedniki, ki so obljubili sodelovati pri tej družbi so: podadmiral Ph. Andrews; Nichol. Murray Butler, ravnatelj Columbia univerze; Livingston Farrand, ravnatelj Cornell univerze; Mrs. John W. Frothingham; Mme. Slavko Gruič; John Grier Hibben, ravnatelj Princenton univerze; profesor Douglas Johnson; Rt. Rev. Wm. Lawrence; Hon. Frank L. Polk; Dr. Morton Prince; Hon. Elihu Root; Mr. C. A. Severance; Dr. Albert Shaw in George W. Wickersham.

Mr. John A. Kingsbury, 49 Wall St. New York je bil izvoljen za tajnika označene družbe, Mr. Albert H. Wiggin pa za blagajnika. Izvrševalni odbor te družbe bodo zastopali sledeči gospodje: Hamilton Fish Armstrong, Wm. M. Chadbourne, Hon. Charles Mac Veagh in Dr. Alber Shaw.

Bolnik ima običajno več zaupanja v svojega hišnega zdravnika, kakor pa zdravnik v samega sebe.

REVOLUCIJA NA BOLGARSKEM.

London, 24. sept. — Revolucijonarno gibanje na Bolgarskem se je razvilo v polni meri po celi deželi tako, da so prišli uporniki do premoči.

Glavno mesto Sofija je do cela obdano z blokado; kralj Boris je nameraval že odstopiti, toda njegove resignacije se ni sprejelo.

Revolucijonarji so prerezali in pokvarili vse brzojavne in telefonske naprave, da je vlada povsem odsekana glede zveze s svojimi pokrajinami. Položaj v Sofiji postaja vedno bolj nevaren, ker se je ustašem pridružilo tudi vojaštvo. Glavnemu mestu preti največja nevarnost, če bodo uporniki zabranili dovoz živeža v Sofijo.

Ministrski predsednik Zankov skuša sestaviti novo vlado s pomočjo pristašev generala Aleksandrova, vodje Macedoncev, ki je prevzel službo policijskega ministra. Aleksandrov ima skoro celo mesto pod vojaškim diktatorstvom.

Bolgarski komunisti so na turški meji ustavili in oplenili Orient ekspresni vlak ter pretrgali vse brzojavne žice.

Atene, Grško 24. sept. — Iz Soluna se semkaj poroča, da bolgarske vladne čete na celi črti pešajo povodom opetovane revolucije v deželi. Število mrtvih znaša dosedaj že nad 700, ranjencev pa okrog 4000. Osobito krvavi spopadi se vrše med uporniki in vladnim vojaštvom v južnih delih Bolgarske; hudi spopadi se tudi vrše v Rumeliji med kmečkimi uporniki in vojaštvom.

Uporniki so zavzeli že skoro vse važne železniške postaje na progi med Burgasom, Staro goro in Varno; tako so uporniki že zavzeli mesto Plevno, nad kojim so razobesili rdeče zastave. Da dosegajo uporniki take uspehe, je pripisovati dejstvu, ker so dobro oboroženi z vsakovrstno municijo in drugim vojnim materijalom.

Davek na cerkve.

Moskva. — Boljševiška vlada v Rusiji je uvedla ponovno zakon, po kojem morajo katoliške cerkve plačevati davek. Tako je n. pr. obdačena cerkev sv. Aleksandra v Kijevu na 7 i pol milijard rubljev, cerkev sv. Nikolaja pa na 7 milijard.

Tako so imeli nedavno tudi francoski svobodomisleci v Bordeaux svoj kongres, kjer je bila sklenjena resolucija, da naj se od vsakega cerkvenega opravila zahteva primeren davek kakor od prireditev koncertov, ali gledaliških iger.

Italijani ne dobijo odškodnine od Grške.

London, 23. sept. —Italijanske čete bodo zapustile otok Krf dne 27. t. m. Dalje se semkaj poroča, da je medzavezniška komisija spoznala Grško nekrivim umora italijanske obmejne komisije v Janini in vsled tega Grški ne bo treba plačati že predpisane odškodnine (50 milijonov lir).

ŽRTVE NEPREVIDNE VOŽNJE Z AVTOMOBILI V CHICAGU.

Chicago, Ill. 24. sept.—Vsled neprevidne vožnje z avtomobili je bilo v našem mestu od 1. januarja t. l. do včeraj do smrti povoženih 503 oseb; med tem je največ otrok.

Tem povodom je chikaški dnevnik "Tribune" na 4. strani obelodanil imena in datum smrti vseh teh ponesrečencev.

Op. ured. Med temi imeni zapazimo tudi štiri slovenske žrtve in sicer:

21. febr. je bila ol "trucka" povožena 5 letna Jennie Mohorič, živeča na 2054 Coulter St. Dne 4. marca je bil od nekega avtomobila povožen 44 letni rojak Frank Terdič, stanujoč na 1015 S. Home Ave., Oak Park; dne 1. aprila 38 letni John Krašovec, stanujoč na 1831 W. 22 St.; dne 11. junija je bil povožen 17 letni Frank Bizjak, stanujoč na 4201 So. Union Ave.

Koliko ima Avstrija prebivalcev?

Po zadnjem ljudskem štetju ima Avstrija 6 milijonov 535 tisoč 385 prebivalcev, in sicer: Dunaj 1 milijon 865 tisoč 110, Nižja Avstrija 1 milijon 479 tisoč 284, Gornja Avstrija 873 tisoč 432, Štajerska 979 tisoč 952, Koroška 370 tisoč 430, Solnograška 222 tisoč 752, Tirolska 313 tisoč 779, Predarlska 139 tisoč 959 in Cradiščanska ali Burgenland (zapadni kos Madžarske) 290 tisoč 351 prebivalcev.

Nesreča v premogovniku na Poljskem.

Varšava, 23. sept. — Sinoči je nastala v Reden premogovniku blizu Sosnoitika na Poljskem velika razstrelba. Doslej so spravili na površje že 50 trupel ponesrečencev, 40, je pa še živih v rovu zakopanih; razstrelbo so povzročili strupeni plini.

---

250 milijonov mark za $1.

New York, 18. sept.—Vsled brzojavnega poročila o velikih protidraginjskih demonstracijah na Nemškem, so padle danes marke na najnižji kurz, kar ga pomni borzna zgodovina. Za en ameriški dolar se je kvotiralo dvesto petdeset milijonov $250,000,000 nemških mark.

Starka utonila v vodnjaku.

Champaign, Ill. 20. sept. — Ko je šla danes zjutraj tu živeča 60 letna Mrs. Mary Cawley nedaleč od doma nabirat rože, je vsled neprevidnosti padla v vodnjak in utonila. Gasilno moštvo je nesrečnico skušalo s pullmotorjem spraviti zopet k življenju, toda ves ta napor je bil zaman.

Papežev dar Japoncem.

Rim, 18. sept. — Sv. Oče Pij XI. je danes poslal apostolskemu delegatu v Tokio $20,000 z naročilom, da naj to svoto izroči Rdečemu križu za vsled potresa prizadete Japonce.

Društvena naznanila in dopisi

VAŽNO NAZNANILO,
članstvu društva sv. Jožefa št. 2. Joliet, Ill.

S tem opozarjam člane našega društva, ki so zaostali s svojimi asementi, da stvar zanesljivo poravnajo do 29. t. m. Treba bo knjige in račune zaključiti povodom sklepa tretjega četrtletja. Zaostale asesmente bom torej pobiral samo do gorioznačenega dnè in nanaprej ne bom več čakal. Kaj se s takimi člani lahko zgodi, ki društvu dolgujejo že dlje časa, to dobro sami znate.

Dalje omenjam, da bo dne 7. oktob. tretja četrtletna seja. Pridite na to sejo polnoštevilno, da boste slišali društveno finančno poročilo.

S sobratski mpozdravom
John Plut, tajnik.
1201½ N. Hickory St.

Iz urada predsednika društva Presv. Srca Jez. št. 172 West Park, O.

Tem potom pozivljam članstvo našema društva, da se za gotovo udeleži redne mesečne seje prvo nedeljo prih. meseca, **dne 7. oktobra** ob 2. uri popoldne v prostorih J. S. D. Narodnega Doma. Na tej seji je treba rešiti več važnih točk glede napredka društva.

Pri tej priliki boste tudi slišali poročilo delegata minule (XV.) konvencije v Clevelandu. Zatorej vas še enkrat uljudno prosim, da pridete gotovo vsi na sejo.

Dalje priporočam članstvu, da naj pridno agitira za našo K. S. K. J., posebno sedaj vpisujte otroke v naš mladinski oddelek, kar kampanja še ni zaključena. Dobro bi bilo, da zopet dobimo kako nagrado; trikrat smo jo že; poskusimo še zanaprej! — Res, da dosti bolj ne gre, ker naša naselbina je še mala ter raztresena, vendar upamo, da še vedno kaj pridobimo. Le naprej! Čeprav smo majhni; smo pa zato krepki in korajžni, kar lahko vsakemu dokažemo.

Ostajam s sobratskim pozdravom udani
Josip Grdina, predsed.

NANANILO.

Naznanjam vsem onim, ki so naročili in plačali konvenčne slike, da sva s slikarjem že vse razposlala; torej bi moral sedaj sliko že vsakdo imeti, kdor jo je naročil. Ako pa je kje morda kakšna pomota, je sedaj čas, da se oglasite in pišete kako in kaj.

Od sedaj naprej slike lahko dobite, ali jih dobijo še vsi oni, ki jih še nimajo, — ako pišejo naravnost na sobrata **Frank Rožnik-a, slikarja na 6214 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.** V zalogi ima tudi ličie razglednice minule konvencije.

Slike so v resnici izvanredno lepo narejene in vsako društvo K. S. K. J. bi jo morali imeti v svoji zborovalni dvorani. S poštnino vred stanejo $1.50 komad.

Kdor želi imeti to sliko, naj piše na gornji naslov; kdor pa je isto pri meni naročil in plačal za časa konvencije, pa morda iste še ni prejel zaradi kake pomote, naj pa takoj meni piše, da se stvar uredi.

S sobratskim pozdravom
Anton Grdina,
1053 E. 62 St.

Wauwatosa Milwaukee, Wis.

Na "Delavski dan", dne 3. septembra t. l. je v naši naselbini avtomobil povozil 12-letnega dečka John Jamnika. Dve ure kasneje pa je povozil neki avtomobilist nekega okoli 60 let starega vojaka veterana iz tukajšnega vojaškega doma po imenu Dane Buckley.

Malega dečka prav pogrešojo zlasti veterani v vojaškem domu, kjer jim je prebiral slovenske časopise in potem iste tolmačil v angleškem jeziku. Nam drugim pa je čital angleške liste in jih nam po slovensko tolmačil.

Zlasti pa je to hud udarec za njegovega očeta Mr. John Jamnika, ki se mu je komaj malo zacelila huda rana radi izgube svoje soproge Terezije, ki mu je umrla 18. avgusta lsnkegaasinček lanskega leta. Pokojnica je bila predsednica dr. Mar. Pomoč Kristj. št. 165 v West Allis, Wis. Zdaj pa zopet sinček, ki bi mu bil že kmalu v pomoč doma. Žena mu je lansko leto pustila petero otrok. Mr. Jamnik je jako dober katoličan, kakor je to bila tudi njegova pokojna soproga. Po smrti njegove soproge je dal tri otroke v otroški dom. Najmlajšega je vzela v oskrbo Mrs. Lipoglavšek. Enega dve leti starega pa ima v oskrbi Mrs. Janežič.

Mr. Jamnik in vsi njegovi otroci so zavarovani v Kranjsko Slovenski Katoliški Jednoti. Ako že ne bo nič dobil od onega,, ki mu je povozil ljubljenega sinčka, bo vsaj dobil nekaj od Jednote v pomoč za smrtnino.

Zato priporočam vsem rojakom, da vpišejo svojo mladino v mladinski oddelek KSKJ., kajti ne ure ne dneva ne vemo, kdaj zna slična nesreča zadeti kakega vašega otroka.

M. M.

Denver, Colo.

Cenjeni sobrat urednik:—

Prosim nekoliko prostora v listu, da se zahvalim vsem Clevelandčanom, posebno pa onim, pri katerih sem bil na stanovanju in hrani: g. Josip Ponikvarju in njegovi ženi za lepo postrežbo za časa mojega bivanja na konvenciji v Clevelandu. Hvala tudi Mr. in Mrs. Tomažič, kjer se imel spalno sobo in dobro postrežbo in za prijaznost, katero so mi izkazovali za časa mojega bivanja na konvenciji.

Lepa hvala Mr. in Mrs. Stamfel za njihovo gostoljubnost ter vožnjo po mestu in okolici, in še ker so me tako lepo spravili na kolodvor. Torej vsem skupaj najlepša zahvala za njih trud in postrežbo!

Ker sem imel nekaj opravka v Pittsburghu, Pa. sem šel iz Clevelanda tjakaj, kjer sem ostal 10 dni med svojimi ožjimi rojaki. Torej se lepo zahvaljujem g. John Simčič-u, ki je imel dosti sitnosti z menoj za časa mojega ondotnega bivanja. Z njim smo marsikatero veselo uro preživeli v pogovoru in pri krepčilni pijači. Hvala tudi Mrs. Ani Krotec, kjer sem stanoval; kakor tudi vsem mojim domačinom faranom, živečim v Pittsburgu, ki so mi toliko dobrega izkazali.

Posebno je bilo lepo in zanimivo v East Pittsburghu v nedeljo dne 2. sept. ko smo se sestali skoro sami Pavlakovič (sedem po številu!) ki smo si bili v sorodstvu. Lepa je bila zahvala v veseli družbi pri dobri kapljici. Nadalje sem bil povabljen na ženitovanje rojaka Mihaela Žugel. Koliko naroda se je vdeležilo tega ženitovanja! Vsa dvorana je bila polna svatov in gostov. Jedi in pijače je bilo pa toliko, da bi se lahko nasitilo tisoč oseb; plesalo se je neprestano do belega dne, kakor tudi še drugi dan. Res, vsakdo je bil vesel in zadovoljen, ki se je tega udeležil. Dospevši med te svate, sem mislil, da sem doma v Preloki, ali v moji rojstni fari; skoro sami znanci in domačini.

Ženin Mihael Žugel je doma iz Dolnjih Zilj, fara Preloka. V Pittsburghu, Pa. na Butler St. ima veliko prodajalno z obleko, je zelo postrežljiv in pravičen pri svoji trgovini. V Pittsburghu ima dva brata in tri, že omožene sestre. Njegova nevesta je gdč. Frančiška Adlešič, iz vasi Novoseli, hči dobroznanega pokojnega George Adlešič-a, ki je že pred več leti umrl v Pbgh.; njena mati še živi v stari domovini, v Pittsburghu ima pa enega brata.

Torej želim še enkrat ženinu in nevesti obilo sreče in božjega blagoslova v novem stanu. Živela na mnoga, mnoga leta!

S pozdravom do vsega članstva K. S. K. Jednote
George Pavlakovič,
bivši deleg. dr. št. 113, KSKJ.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

M. A. San Francisco, Calif. —A. G. Cleveland, Ohio. —Poslano sledi v prihodnji številki, ker je za teden došlo prepozno. Pozdrav.

ZAHTEVA PISMENOSTI PRI NEWYORŠKIH VOLITVAH.

Oni, ki bodo imeli prvič priliko izvrševati svojo volilno pravico pri letošnjih volitvah v državi New York, morajo znati, da se po novem zakonu od njih zahteva dokaz da znajo pisati in čitati v angleščini. Število novih volilcev se letos ceni na 180,000. Oni morajo pokazati primerno šolsko spričevalo ali pa se podvreči izpitu pred dnevom registracije, t. j. pred rokom, določenim za vpis v seznam volilcev. Mnogi izmed teh novih volilcev so tujerodci, mnogi pa so moški in ženske, ki so se rodili v Združenih državah in so ravnokar dosegli dvajseto leto starosti, ko dobijo volilno pravico. Vsi ti, naj so se rodili v Ameriki ali v inozemstvu bodo morali dokazati, da znajo čitati in pisati angleščino.

Zakon o pismenosti se tiče le teh novih volilcev, ne pa onih, ki so že volili ali ki so imeli to pravico pred 1. januar. 1922 Stari volilci, ki so že volili ali ki so bili opravičeni voliti pred tem datumom, tudi če niso izvršili svoje volilne pravice smejo voliti na prihodnjih volitvah, ne da bi se od njih zahtevalo, da znajo čitati in pisati angleški.

Za dokaz o pismenosti v angleščini se rabi dvoje metod. V malih občinah na deželi, kjer ni osebne registracije volilcev, treba doprinesti dokaz na dan volitve. Za dokaz služi redno šolsko spričevalo šolskih oblasti. V mestnih občinah, kot je mesto New York, treba doprinesti dokaz o pismenosti na dan registracije. Oni novi volilci, ki so se rodili v tej deželi ali ki so se rodili v inozemstvu, ali so obiskali šolo tukaj, naj pokažejo svojo šolsko diplomo, iz katere je razvidno, da so dovršili prvih osmih razredov ljudske šole ali enakovredne šole.

Drugače je z onimi novimi volilci, ki nimajo takega šolskega spričevala. Oni morajo predložiti o pismenosti in, ako ne morejo pokazati, da so dovršili kak šolski tečaj, enakovreden šestemu razredu ljudske šole, se morajo podvreči izpitu, in to nekoliko dni pred dnevom registracije, ki se v državi New York vrši navadno meseca oktobra. Izpit se bo vršil v mnogih ljudskih šolah po vsej državi. Novi volilec mora pri tem izpitu pokazati, da zna čitati in da razume, kar čita. Prečitati mora na tihem kakih 100 besed v enostavni angleščini. Na to mora v lastni pisavi odgovoriti na kakih osem do deset vprašanj, ki se nanašajo na prečitano čtivo. Kakor rečeno, je to čtivo pisano v najbolj enostavni angleščini. Izpit ima le dokazati, da-li volilec zna čitati in pisati angleški in da-li ima radi tega volilno pravico.

Vsakemu kandidatu je dana dvojna prilika, da dokaže svojo pismenost. Ako propade pri prvem izpitu, sme se kakega drugega dne zopet podvreči izpitu. Tudi če bi dvakrat propadel pri izpitu, sme prihodnje leto zopet poskusiti. Ako pa dobi enkrat svojo spričevalo o pismenosti (Certificate of Literacy), nihče ga ne more več prisiliti, da bi se zopet podvrgel takemu izpitu. Ako je enkrat volil, sme vedno zopet voliti, ne da bi mu bilo treba novega dokaza o pismenosti, tudi če se preseli iz enega okraja v drugega.

Novi zakon se naslanja na spremembo (amendment) h konstituciji države New York, sprejeto l. 1921, v kateri se določa "da nihče ne bo opravičen voliti, ko doseže polnoletnosti, naturalizacijo ali drugače, razun ako je taka oseba zmožna čitati in pisati angleški, izvzemši v slučaju telesne nesposobnosti."

Tudi nekatere druge države imajo slične predpise. Prva država, ki je vzakonila tako postavo, je bila država Massachusetts in to že pred 50 leti. Od tedaj je dvajset držav vzakonilo postave, ki zahtevajo od volilcev, da znajo čitati in pisati angleški. V drugih državah volilec dokazuje da zna čitati angleški, s tem da prečita na glas kak odstavek zvezne ali državne konstitucije. Izpit v pisanju obstaja v tem, da napiše svoje ime ali da prepiše par besed ali da napiše kar se mu narekuje. Nobena druga država ne zahteva, da mora kandidat razumeti, kar je prečital.

NAZNANILO.

S tužnim srcem naznanjam žalostno vest, da je dne 3. sept. t. l. je nek avtomobilist do smrti povozil mojega ljubljenega sinčka

Johnny-a.

Nesreča ga je zadela ko je šel po eno koso k sosedu en blok oddaljeno od mojega doma nazaj po trotoarju. Brezsrčni voznik je povozil tudi nekega 60 letnega veterana (vojaka). Moj sinček je na mestu umrl, oni vojak pa čez 2 uri.

Kako sem jaz nesrečen! Lansko leto mi je žena umrla, zapustivši mi pet nepreskrbljenih otrok. Zdaj je pa materi sledil še starejši sin, ko bi mi lahko kaj pomagal. Prej sem imel otroke v nekem zavetišču v šoli, zdaj v počitnicah sem jih pa domov vzel. Ravno isti dan, ko sem bil sam doma, se je pripetila ta grozna nesreča, da bi človek od žalosti obupal.

Pokojni moj sinko je bil star 11, let 11 mesecev in 12 dni; spadal je 4 leta v Mladinski oddelek dr. št. 103, K. S. K. J. — Res, človek obrača, Bog pa obrne! Mislil sem vedno, da mi bo na stara leta v podporo, ker sem že tako dolgo trdo zanj delal. Po oni cesti je hodil navadno v šolo 20 minut daleč ko je bil komaj 6 let star, pa se mu ni nikdar nič žalega pripetilo. In zdaj se je pa preselil v večnost, kjer bo z ljubljeno pok. materjo skupaj, kar nas vse čaka, zato pa bodimo vedno na smrt pripravljeni, ker ne vemo ne ure, ne dneva. Vzrok nesreče je bil, ko je nekdo svoj avtomobil obračal, drugi je pa prehitro vozil, da se ni mogel ustaviti ter je zavozil na "trotoar", ali "sidewalk".

Dragi moj sinček! Počivaj v miru poleg ljubljene matere. Večna luč naj ti sveti. Lahka naj ti bo ameriška rodna zemljica!

Žalujoči ostali:
John Jamnik, oče.
Terezija, Justina, Mary, Josip, sestre in bratec.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Potrtega srca naznanjava v lastnem imenu in imenu preostalih otrok, da je v soboto, dne 22. sept. t. l. umrl najun ljubljeni sinček

Jakob,

v nežni starosti 15 mesecev. Pogreb se je vršil dne 24. sept. popoldne.

Zahvaljujeva se botru g. Mike Papesh, st. in botri Mary Papesh za darovane rože in vdeležbo pri pogrebu. Hvala tudi vsem prijateljem, znancem in sosedom za izraženo sožalje.

Žalujoči ostali:
Jakob in **Frančiška Stritof**, stariši.
John, Tony, Josip, Mike, Eddy in **Frances**, bratje in sestra.

Joliet Ill. 25. sept. 1923.

PO LITERARNO — ZGODOVINSKIH POTIH.

Če kdo kam gre, ve kaj povedati. Da pridem iz svoje samote, jo mahnem po železnici na Dolenjsko... izstopim v Vel. Laščah. Peš grem po lepi cesti v jugo-zapadni smeri, celo po navodilu Stritarjevih spisov— v njegov rojstni kraj v Podsmreko. Ko prvič vprašam po Stritarjevi hiši, stojim že tudi pred njo: 'Rihtarjevi'. Posestnik je zdaj Matevž Prijatelj, sin mlajše Stritarjeve sestre Ane, roj. l. 1887. Tablica na oglu velike hiše pa pove, da je "številka 2." novozidana l. 1901. Par otrok skakalja po trati, drugo je vse pri starem, od severne strani nas pozdravlja cerkev na Robu, 'proti večeru... zapirajo svet velikanske planine." ("Zorin" str. 98). Vračajoč se po cesti, po kateri sta hodila Jožek in njegova močnoverna mati k "deseti maši", imam, ko pridem iz gozda, ves čas krasen razgled na Velike Lašče. V trgu prašam po "Drakšlarci", gostilni, kjer je prepeval Pikin Jožef in sta Levstik in Stritar predstavljala "Junteza". Pokažejo mi lepo hišo ob izhodni cesti: gostilno. Zares, nad vhodom so v kamenit podboj vsekane črke: 'I. D. No. 61. 1844.' Davni časi, pa vse, ali vsaj marsikaj je pri ljudeh še v živem spominu. Odtod po "cesti v Ribnico" ob vznožju gore s cerkvico sv. Roka, kake četrt ure v Retnje, nekaj po tratah in holmih razstresenih hiš, rojstni kraj Levstikov. Še kažejo hišo Levstikovo ter hišo soseda, Ilija, kjer je Levstik prebival. —Popoldne mi je v župnišču pomagal postrežljiv gospod kaplan — ker gospoda župnika ni bilo doma—setavljati "Stritarjev rodopis", pa ga nisva mogla dokončati. Ko stopim zopet na cesto, že me čaka g. Hočevar Josip ml. z bistrim konjičem in vozom, da pohitiva v Rašico, zelo zanimivo vas na mali višini s cerkvico na vrhu — rojstni kraj Primoža Trubarja. Stara že menda večkrat (zadnjikrat l. 1871) prezidana hiša štev. 8 je njegov rojstni dom. Dež malo nagaja, postaviva se v spodnji gostilni pod kap da spiševa nekaj razglednic. Pridruži se prijazen kmet Virant, ki se sopodpiše kot "posestnik štev. 8." Zdrčiva na kolodvor. Pogledam nazaj: Z Bogom prijazni ljudje! Z Bogom, Lašče — "Slovenski Weimar!" Bil je zares dan najprijetnejših spominov in vtisov, dan, ki poživlja duha! F. S. Š.

Osem narodov je odpravilo vidiranje potnih listov.

Britanska, Francoska, Italija, Španska, Švica, Belgija, Holandska in Luksemburška so v zadnjem času odpravile v vzajemnem stiku največjo oviro v osebnem prometu: vidiranje potnih listin. Svoj ukrep utemeljujejo s tem, da ne morejo še naprej greniti življenje svojih državljanov s to birokratično naredbo, ki je nastala v vojnem času, a je današnji dan izgubila svoj pomen.

OD PRAVLJIC DO VRESNIČENJA.

V starih časih so Feničani razširjali v tujih krajih skoro nevrjetne pravljice, katere smatramo za prvi način oglaševanja. Pravili so, da je bila azijska Scythia obljudena s krilatimi levi, ki so imeli glave in peroti od orla, da so te živali čuvale zlate rudnike in skrite zaklade in ki so raztrgale vsakega tujca, če se je približal zakladom z namenom, da se jih polasti. V teh pravljicah so hvalili svoj jantar in slonovo kost, s katerimi so kupčevali. Danes se odjemalci več ne ozirajo na pravljice, temveč hočejo samo dejstva in resnico in tako je prišlo, da je postala resnica temeljni značaj modernega oglaševanja. Jos. Triner Company, Chicago, Ill. slovi zato, ker je imela resnico vedno za svoj temeljini značaj. Trinerjevo zdravilno grenko vino je bilo priporočeno samo za take slučaje, pri katerih dobe ljudje odpomoč s pomočjo v tem vinu nahajajočih se zdravilnih snovi, to je v slučajih slabega teka, slabe prebave, flatulence, glavobola, nervoznosti in sličnih bolezni, ki jih povzroča želodčni nered. G. Mihael Blažik nam je pisal iz Beacon, N. Y. na 8. avg. da mu je njegova soproga več glavobolov odkar jemlje Trinerjevo zdravilno grenko vino. Poskusite ga, vaš lekarnar ali trgovec z zdravili ga imá v zalogi.

(Advertisement.)

F. M. Trunk:

'V delavnico sem Tvojo zrl..."

3. MART.

(Nadaljevanje.)

Slovečí italijanski astronom Schiaparelli piše o svojem opazovanju Marta še sledeče:

"Radoveden sem bil, ali se bo pojavila slična prikazen na istem prostoru. Res se je dogodek ponovil. Natančno sem opazoval, kako se je dne 11. prosinca l. 1882, toraj mesec po zigrednem enakonočju planeta, ista prikazen iznova pojavila in se je prekop podvojil, podvojenje se je lahko videlo le koncem svečana. A novo čudo! Prav ob istem času, to je dne 11. prosinca l. 1882, se je dogodilo, kakor sem natančno opazil, da se je podvojil še drugi prekop, namreč srednji del prekopa "Ciklop", ki leži poleg Elizija, kakor zovejo ono morje.

Še bolj pa sem ostrmel, ko sem dne 19. prosinca zapazil, da je prekop "Jamuna", ki je

bil ravno sredi Martove plošče, razdeljen na dve ravni, poprečni črt. Črti sta prerezavali prostor med morjem "Lacus Niliacus" in Sinus Aurorae". Sprva sem mislil, da se morda varam, ker sem bil utrujen od opazovanja, ali da napačno, krivo vidim. Pa nisem se varal ali krivo videl. Res je bilo tako, kakor sem pazil. Od 19. prosinca naprej se je vršilo presenečenje za presenečenjem. Po vrsti so se prikazali prekopi Orontes Eufrat, Fijon, Ganges in večina drugih podvojeni. Nič manj ko dvajset takih podvojenj se je videlo;od teh sem jih opazoval sedemnajst v teku enega meseca, od 19. prosinca do19. svečana. To niso nikaki optični učinki, da bi se namreč oko pri opazovanju poostrilo in videlo po dvoje, kakor se čestokrat dogaja pri opazovanju dvostrukih zvezd (dvojčičev). Tudi se ne precepi prekop sam po daljavi v dva dela. Prikazen se namreč takole vrši: Na desni ali levi že obstoječe temne črte (prekopa), kjer drugače ni zapaziti niti najmanjše spremembe, se vidi, da nastane druga, enako velika in vzporedna črta, dolga po 350 do 700 kilometrov. Zdi se, da nastanejo prekopi tudi še bolj blizu prvotnega, a z daljnogledom jih ni več mogoče razločevati. Vidijo se temnejši in so močno rdečorjave barve. Črta je črti mnogokrat prav rigozorno (zelo strogo) vzporedna.

Tako učenjak Schiaparelli.

Vsaka prevara je skoroda izcela izključena. Da so te čudovite prikazni resnične, istinite, tega dandanes nihče no more utajiti. A zelo težavno je najti resnico, če hočemo te pojave tolmačiti. Schiaparelli sam pravi, "da bi bilo zdaj še prezgodaj, če bi kdo hotel izreči kako gotovo, trdno sodbo o naravi teh prekopov. Vsak poizkus, te prikazni razlagati tako ali tako, je le golo domnevanje, zgolj slutnja." Vendar so pa tudi te slutnje zelo zanimive, in ni izključeno, da je morda mnogokaj tudi resničnega v njih. Oglejmo si nekoliko, kako skušajo te prikazni tolmačiti.

Schiaparelli meni, da so te čudovite prikazni v zvezi z rastlinstvom, ki je na Martu prav izvanredno bujno in v tesni zvezi z letnimi časi." Tega mnenja je samole ta učenjak. Drugi astronomi menijo, da so prekopi velikanske umetne tvorbe in naprave Marčanov in njih "inženerjev", nekako umetno namakanje. Kanali, prekopi, kjer bi se napeljavala voda, bi bili na Martu očividno potrebni, ker vse kaže, da tam nedostaje vode. Mnenje samo na sebi res ni napačno. Kako naj tudi tolmačimo, ko vidimo, da je na Martu napeljana cela mreža raznih vodnih cest? Zgolj naravne sile kaj takega vendar ne morejo izvršiti. Povsem nemogoče je pa, da bi brezumna narava mogla "izcoprati" one stranske prekope, kateri se tako hipoma prikažejo in so tako natanko vzporedni. Vse je, kakor bi bilo z žnoro potegnjeno, z ravnilom narejeno. Ali narava tako dela? Prekopi so sicer velikanski, gorostasni, a "Marčani" so lahko "fantje od fare", brihtne glavice, imajo mnogo izkušenj, so napredni. Ker je Mart že "stara hiša", mnogo starejši od zemlje, bi lahko sklepali, da sta tehtnika in industrija tam na višji stopinji. Ako vporabljajo za zidavo prekopov kamenje, premetavajo prav lahko cele skale, kakor Homerjevi ciklopi, ker na Martu je vse lahka "suha" roba. Celo mi, mladi polževi in nazadnjaški zemljani smo samo v pretečenem stoletju neznansko napredovali z našimi železnicami, parobrodi, brzojavi, telefoni, radiji itd. Zdaj letamo že po zraku kakor vrabci, in bogve, kaj vse nam še prinese prosvitleno 20. stoletje! Pa recimo da nas "Marčani" morda prekašajo, s tem bi nam prikazen čudovitih prekopov še nikakor ne bila zadostno raztolmačena.

V novejših časih so te čudovite prikazni na Martu prav skrbno opazovali na raznih zvezdarnah in našli, da se Schiaparelli ni nikakor motil. Pa so ravno tako nadaljevali tudi s poizkusi, kako prikazni tolmačiti. Različna mnenja so se pojavila med učenjaki.Mnogim so ravne črte le velikanske reke, drugim gorovja, tretjim razpokline v trdini, kakršne zapazimo tudi na luni. Še drugi vidijo v teh prikaznih pojave anorganične narave, kakor se kažejo tudi na zemlji v takozvanih kristalizacijah. Vsa ta mnenja so le gole podmene, hipoteze,ki vsebuje morda marsikaj resničnega, a trdnih dokazov v njih ne najdemo.

Bolj in bolj se v novejših časih med učenjaki udomačuje mnenje, da morajo biti ti 'prekopi' delo, naprave umnih bitij, ker le tako se more raztolmačiti, odkod to, da so prekopi tako preračunjeno izpeljani, kar se pri vseh zapazi. Oglejmo si tudi nekaj novejših tolmačenj.

Astronom M. Meyer piše: "Ti prekopi so brezdvomno najbolj občudovanja vredne prikazni od vsega kar zapazimo na Martovem površju. Trdim celo, da so morebitni najznamenitejša prikazen na nebnem svodu sploh. Začenši od morja vodijo v naravni črti po celini (kontinentu) in končajo ali zopet v morju, ali v kakem "sredozemskem" jezeru, mnogokje na skupni točki, kjer se križajo še z drugimi prekopi. Prav nikjer se ne pričenjajo ali končavajo sredi celine; enako prav nikjer niso vpognjeni. Tečejo naravno dasi se njih razvoj in značaj nikakor ne more primerjati s kako reko. To je čudovito preračunjen sestav, kakršen bi bil pač najbolj pripraven tudi na zemlji če bi služil kot prometno sredstvo med navideznimi morji.

Z ozirom na najnovejša tolmačenja piše zelo previdni Schiaparelli sam v tem pogledu: "Nikakor ne bom pobijal mnenja, ki ne obsega ničesar nemogočega." Tudi to mnenje ima svoje hibe in nikakor ne razvozla vseh težkoč. Posebno težavno je na tej podlagi razrešiti vprašanja: Kako bi bili mogli "Marčani" izgotovit tako gorostasna dela? Omenil sem že, da so nekateri prekopi do 300 kilometrov (118) milj široki in do 5000 kilometrov (približno 3000 milj dolgi. Tem težavam je skušal v najnovejšem času priti v okom sicer ne preveč upoštevani Leo Brenner. Njegovo tolmačevanje čudovitih prikazni na Martu omenjam, ker je pač le domnevanje. Pravi: "Da so prekopi cementna dela (tvorbe umetnih bitij), je brezdvomno, ako upoštevamo, da je omrežje, ki se razprostira po vsem Martovem površju poplnoma redno izpeljano. Posrečilo se mi je iznajti podmeno, ki nam raztolmači to, kar bi nam bilo drugače neumljivo, namreč, kako napraviti tako široke prekope. Ker je Martovo površje je popolnoma sploščeno, —osoda, ki mora zadeti tudi našo zemljo, kadar bo dosegla visoko Martovo starost, — so bile Martove dežele ravno tako izpostavljene povodnjim, kakor pri nas Holandska. Skušali so se obvarovati na sličen način, s tem, da so napravili jezove ali nasipe. Da bi napravili morskim valovom odtok in omogočili ob enem vožnjo z ladjami (plovbo) na vse kraje ter napeljali vodo po vsi celini, so "Marčani' sezidali nasipe, po katerih teče voda kakor v prekopih; visokih seve ni bilo treba. Pri tem je pa delo prav enako, ako so zasipi oddaljeni drug od drugega 3 metre, ali pa 100 kilometrov. Vrhu tega je na Martu vse trikrat lažje in se tam z enako silo more izvršiti trikrat več dela kakor na zemlji."

Toliko o čudovitih črtah na Martovem površju. O Martu pa nam je znano še mnogokaj drugega, kar mora vsakega Martovega "soseda", kakršni smo zemljani ali "zemljaki", zanimati.

Pred vsem so v zadnji dobi s pomočjo daljnogledov in šarogledov (teleskopov in špektroskopov) odkrili in dognali, da je naš zanimivi "sosed" brezdvomno obdan z zrakom, ima atmosfero, ki se od naše ali nič ali le malo razločuje. To se more sklepati iz sledečega: Martovo ploščo vedno obdaja nepremičen kolobar, dasi se Mart vrti od zahoda proti zapadu. Ta nepremakljiv kolobar je svetlejši in vpliva na geografične (zemljepisne) podobe, ki se prikazujejo na površju, ter jih nekako zatemnuje. Vsled tega so obrisi celin, morij, dežel, prekopov ob tečajih nekako zabrisani. Opazovalec z velike daljave bi zapazil nekaj enakega tudi na zemlji ker morajo žarki na tečaje iti skozi debelejšo zračno plast, kakor oni, ki padajo na sredino plošče. Nadalje se opazuje mnogokrat tudi ob ravniku na Martu neko zatemnenje, ki more prihajati le od oblakov. Zemeljski oblaki se vidijo od zgoraj beli in zakrivajo ali deloma ali popolnoma pod njimi ležeče pokrajine. Na Martu se opazujejo prav slične prikazni. Tvoritev megel in oblakov pa je brez zraka, ki jih nosi in redi —nemogoča.

Tretji dokaz je ta-le: Kadar je Martov južni in severni tečaj obrnjen proti nam, se vidi da nosi vedno snežnobelo kapo. Brezdvomno je ta kapa sneg in led, ki je na tečajih nakopičen. Na tečaju, ki ima zimo, sega ta snežna in ledena plast daleč gor proti ravniku in veliko dalje kakor na tečaju,ki ima poletje. Ko so vse natansko opazivali in zmerili, so dognali, da solnčni žarki na tečaju, ki ima poletje sneg in led stalijo. A takoj se sneg zopet prikaže, ko nastopi zima. Kjer sta sneg in led, tam mora biti voda, saj sta sneg in led le voda v trdi obliki. Ako pa kje zapade sneg je moral v višavah plavati v podobi vodnih soparov, sopari se pa morajo dvigati le v ozračju. Neovrgljiv dokaz pa, da je Mart ovit v zrak,nam nudi šarogled (spekrostrop), ako z njim preiščemo Martovo luč.

Kaj nas uči šarogled o Martu in njegovem ozračju? S pomočjo tega čudovitega orodja so dognali, da je Martovo ozračje nasičeno z vodnimi sopari, toraj povsem našemu ozračju podobno. Kaj sledi iz tega? Prav zanimive stvari. Pisatelj I. Pohle sklepa: "Ako je na Martu ozračje polno soparov, potem mora biti tam tudi voda, ki izhlapeva ter napolnuje ozračje s svojimi mehurčki. Dosledno so toraj temne črte in prostori ne le v domišljiji, temveč v resnici morja, zalivi, prekopi, ki šele po izhlapenju dajejo vodne sopare. Dalje so navidezni oblaki, ki se večkrat na plošči zapazijo, res oblaki, kakor pri nas. Na Martu toraj dežuje, zmrzuje, seka toča, pada rosa itd., prav kakor pri nas doma. Gotovi beli prostori in pasovi, posebno na tečajih, morajo biti resnične ledene in snežne planjave, slične našim. Ako na Martu dežuje, so, kakor pri nas, tam viri studenci, potoki, reke, veletoki,in ker tvorita vodo kisik in vodik, ne manjka na Martu kisika, ki je stvarem za dihanje potreben. Kaj vse, koliko neovrženih resnic sledi edinole iz besede vodni sopar."

Pa bo morda veda še napredovala. Kdo ve, če se nam ne posreči sčasoma zadobiti zanesljivih podatkov tudi o smeri in moči viharjev na Martu? Na vsak način smo že toliko napredovali, da smemo danes govoriti o "vremoznanstvom (meteorologiji) na Martu".

Končno se moram dotakniti še enega vprašanja, ki se nam po tem, kar smo o Martu izvedeli, samoobsebi vsiljuje, namreč vprašanja: Ali so na Martu nam slična bitja in našim enake stvari? Na to vprašanje odgovorimo lahko brez strahu: Mart je povsem prava, druga zemlja. Trdo lahko toraj obstajajo na njem enake ali slične stvari. Da so pa na Martu take stvari, tega nam naravoslovje, ki sloni na opazovanju in izkušnji, ne more dokazati. Marsikako pojasnilo nam nudi modroslovje. O tem govorim pozneje skupno o vseh premičnicah. Vse, kar nam povedo tehtni in verodostojni astronomi, je le mnenje, ugibanje, ni noben dokaz. Kako ugibljajo?

Angležd Proctor piše: "Jasno se kaže, da je premičnica Mart prav izborno prikladna živim bitjem, kakršna poznamo. Daleč tam se vršijo naravni procesi, ki bi bili brezkoristni in gola potrata naravnih moči, ako bi ne služili, kakor njih sorodniki na zemlji, potrebam organičnih stvari. Če bi na Martu res ne bilo organičnih bitij, potem bi bili procesi, ki se ponavljajo leto in dan, stoletja in stoletja, zares le poraba moči, ki je brez vsakega le mogočega dobička. Ako bi izmed tisoč megel, ki sipljejo dež na Martovo površje, le ena koristila potrebam živih bitij, bi bil njih pomen vsaj umljiv; če pa na tem daljnem svetu Martu ni niti ene vrste prebivalcev, potem smo prisiljeni zatrjevati, da se vsaj na Martu naravne moči popolnoma tratijo."

O raznih okolnostih, kakor o dnevnih in letnih časih, o solnčni luči, nagnjenju Martove osi itd., ki so našim zemeljskim razmeram zelo podobne, sem že govoril. Opiraje se na te sličnosti piše H. J. Klein: "Ako prevdarimo vse to, kar vemo o Martu, moramo reči, da mora biti ta planet naši zemlji prav enak. Vedno se mi je zdelo verjetno, da žive na našem sosednem svetu našim slična organična bitja. Še večja bitja bi utegnila biti celo znatno večja, kakor pri nas; kajti teža je tam komaj dve petinki od naše, in padež v prvi sekundi tudi le dve petinki od zemeljskega. Kaj nam brani misliti, da bi bili mi proti "Marčanom" pravi palčki? Mnenje, da bi na največjih premičnicah morala biti tudi največja bitja, ni nič bolj verjetno od mnenja, ki trdi ravno nasprotno. Kajti na velikem, masivnem planetu je tudi težnost znatnejša. Na Jupitru bi se zemeljski prebivalec vsled teže lastnega telesa komaj mogel gibati, in na solncu bi ga pod težo 30 stotov strlo."

Ako bi bila na Martu kaka bitja, bi bila tamošnjim razmeram tudi v vsem prikladna, kakor so zemeljska zemeljskim. Le ker so razmere na Martu našim slične, se nam vsiljuje mnenje, da so bitja, ki se radujejo Martovega solnca, tudi našim slična.

Upajmo, da nam narava v teku časa odkrije še marsikatero svojih čudovitih skrivnosti.

Prvo leto otroka je najvažnejše.

Njegov pravilen začetek v življenju je odvisen od hrane, ko jo dobiva tekom teh dvanajst mesecev. Hrana, ki napravlje krepke kosti in močne noge, mora biti hranilna, okusna, obenem pa lahko in temeljtio prebavljiva. Če ne morete dojiti otroka, naj bo vaša prva misel Eagle Mleko. Kajti že 65 let se matere zanašajo nanj. Eagle Mleko jako priporočajo zdravniki, ker je varno in lahko za pripraviti.

Eagle Mleko je čisto mleko od krave, zmešano s sladkorjem na poseben Bordenov način, kar jo napravlja za hrano, ki jo potrebujete za hranjenje svojega otroka. Z Eagle Mlekom nikdar ne rizkirate, da bi izpremenili hrano svojega otroka, kajti dalo bo vašemu otroku vse potrebne tvarine za gradnjo telesa. Omomočilo mu bo nositi pravilno težo na nogah, ko poskuša prve korake.

Ne prenehajte z uporabo Eagle Mleka.

Ko začne vaš otrok jesti solidno hrano, ki mu je prinesla dobro zdravje in moč in trem generacijam drugih otrok, poslužujte se Eagle Mleka pri otrokovih kuhanih jedilih. Matere po vsej deželi bo zanimala naša knjižica jedil in navodil za jako male otroke. ..Ne vsebuje samo navodil za jedila z Eagle Mlekom, pač pa tudi druge nasvete za njihovo vsakdanjo hrano.

Za slabo hranjenega otroka.

Zadnji resnično znanstveni poskusi med šolskimi otroci so pokazali, da je Eagle Mleko posebne vrednosti pri zdravljenju slabe prehrane. Otroci hranjeni z Eagle Mlekom so pridobili na teži veliko bolj kot oni, ki so bili hranjeni z mlekom v navadni steklenici. Učitelji otrok, ki so se podvrgli takim poskusom, so izprevideli, da niso otroci izgledali samo lepše in zdravnejše, ampak so se tudi boljše učili.

Čehočete informacije v vašem lastnem jeziku, kako hraniti otroka ali izvedeti, če je slabo ohranjen, koliko naj tehta in kako visok naj bo, kakšno hrano mu dajajte in druge dragocene informacije, izrežite kupon v tem oglasu ter ga pošljite nam in mi vam bomo poslali navodila brezplačno.

THE BORDEN COMPANY
Borden Building New York

KUPON

Označite kakšno knjižico hočete

NAVODILA ZA HRANJENJE | OBEDI ZA OTROKE | KNJIGA ZA OTROKE

Ime.....

Naslov.....

(2 Slovenian)

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravništvo:
1004 N. Chicago St. JOLIET, ILL.
Telefon 1048.

Naročnina:

Za člane, na leto	$1.20
Za nečlane	$2.00
Za inozemstvo	$3.00

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA.
Maintained by and in the Interest of the Order.
Issued every Wednesday.

OFFICE: 1004 N. Chicago St. JOLIET, ILL.
Phone: 1048

Naši "naprednjaki" v zadregi.

V št. 108 "Ameriške Domovine" z dne 17. t. m. je priobčil naš sobrat Rev. J. J. Oman, župnik slovenske fare v Newburghu, Ohio jako zanimivo odprto pismo, oziroma poziv na vse ameriške slovenske "naprednjake", da naj mu v gorioznačenem listu odgovorijo na dvoje važnih vprašanj, označenih pod št. 1. in 2.

Ker je ta slučaj v tesni zvezi tudi s članstvom naše K. S. K. Jednote vsled blatenja delegatov minule konvencije v Clevelandu po uredniku lista "Enakopravnost", si štejemo v našo dolžnost, da priobčujemo odprto pismo sobr. Rev. Omana tudi v našem listu, čeravno je pisec tega članka določil predale "A. D." za odgovore, ozir. za debatiranje.

Ta velevažna debata je sedaj otvorjena, ki bo gotovo spravila vse naše "prosvitljence" in "naprednjake" v veliko zadrego. V prihodnji štev. "Glasila" sledi primeren članek o "nazadnjakih" in "naprednjakih", med ameriškimi Slovenci.

Tem potom izrekamo Rev. Omanu iskreno zahvalo, ker se je s svojim javnim nastopom tako odločno potegnil tudi za čast in ugled članstva naše K. S. K. Jednote.

Označeno odprto pismo v "A. D." se glasi:

"Kdo mi bo pojasnil?

"Dovolite mi malo prostora, g. urednik, da v vašem listu, ki je tu izmed vseh najbolj razširjen in čitan, stavim par vprašanj gotove vrste ljudem, ki se posebno zadnje čase pogosto oglašajo v javnosti. Vprašanje, katero mislim staviti, sem nameraval že dolgo časa omeniti, pa sem le odlašal, ne vem zakaj. Morebiti, ker sem se bal, da me ljudje, katerih se tiče, napačno razumejo. Toda moj namen je pošten in želim istotako poštenega odgovora, odgovora brez osebnosti in brez žaljenja.

Dvanajst let sem že skoraj v Clevelandu. Skozi vsa ta leta sem čul pogosto dve frazi, "nazadnjaštvo" in pa "naprednost". Opazil sem tu, da čeprav daje ustava Združenih držav popolno prostost posameznikom kakor skupinam, kar se tiče vere in prepričanja, pa je vseeno nekaj ljudi, ki so sami vero zavrgli, in hočejo to svobodo, katero nam daje naša ameriška ustava, — zatreti.

Ti ljudje se jezijo nad vsem, kar je verskega, zlasti pa katoliškega; sovražijo svoje lastne rojake radi njih zvestobe do Boga in vere ter jih nazivajo "nazadnjake". Nekateri listi, med njimi zlasti "Prosveta," "Enakopravnost", "Glas Svobode", itd. kar ne morejo ene same številke izdati v javnost, da se ne bi vsaj nekoliko obregnili ob cerkev in vero. Tako počenjanje ni samo neameriško, pač pa je tudi neizobraženo, ozkosrčno, znamenje majhne izobrazbe.

Na primer, kar se je zgodilo v Clevelandu. Komaj se je pričela konvencija Kranjsko Slovenske Katoliške Jednote, in je prihitelo med nas nad 200 dragih gostov, naših rojakov, se je že dvignila "Enakopravnost" ter začela te goste psovati, zmerjati kot bi prišli divjaki sem. Ni se pomislilo, da je v Clevelandu preko tisoč slovenskih mož in fantov, žen in deklet, ki so člani in članice te Jednote, in na katere je isto psovanje ravno tako padalo kot na delegate, ki so dospeli v našo naselbino. Zaletavali so se v njih versko prepričanje, psovali so jih, ker so katoličani, blatilo se je njih prepričanje v javnosti, po listih, pismih in dopisih, in v skoro vsakem slučaju brez vsakega podpisa. Vera je bila "nazadnjaštvo", katoličanje "nazadnjaki", elementi pa, ki so od vere odpadali so "naprednjaki".

Meni osebno je bore malo za to, kaj me kdo naziva. Jaz dobro vem, da nazivanje "nazadnjak" od strani človeka, ki sovraži mene in mojo vero ter moje prepričanje, nikakor ne dela nazadnjaka. To naj si zapomnijo tudi vsi drugi Slovenci, ki so napram mnogim preskušnjam le ostali zvesti Bogu. Plačilo za zvestobo bo tako veliko in dolgotrajno, da se ne bojimo zastaviti tudi življenje zanj.

Vendar pa bi rad vedel, in takih je še več z menoj, ki bi tudi radi vedeli sledeče:

1. V čem obstoji vaša "naprednost", to je, v čem se smatrate boljši od nas, ali zakaj ste pred nami? Mogoče v socialnem, materialnem, intelektualnem ali v katerem oziru?

2. Na kaj utemeljujete svoje mnenje o namišljeni naprednosti? Kakšne avtoritete imate za to svoje mnenje?

To so vprašanja, ki vam jih stavim. Želim pametnega odgovora od vas, brez psovk, kajti s psovkami se nikdar nič ne dokaže. Odgovori naj bodo priobčeni v "Ameriški Domovini", ker v nobenem drugem listu ne bodo upoštevani. Odgovori pa naj kdor hoče, samo da pove svoje ime vsaj uredništvu "Ameriške Domovine", ako se že neče podpisati z imenom. Vendar je pa boljše, če se podpiše, ker to dokazuje, da ima isti tudi zaupanje v to, kar trdi. Uredništvo "Ameriške Domovine" pa prosim, da sprejme tozadevne odgovore, najsi bode že taki ali taki.

Ako pa odgovora na ta vprašanja ne dobim, potem bom vedel jaz, in vedeli bodo tudi drugi, da nekaj trdite, česar dokazati ne morete, in potem nam bo to jasni dokaz, da je vse vpitje o "naprednosti" le kričanje otrok, ki je brez vsakega pomena.

"J. J. Oman."

Praktična vrednost denarja.

Že tisoč in tisočletja se ljudje pehajo in borijo samo za — denar. "Denar je sveta vladar", to je že stara prislovica. Stopimo v kočo najbolj siromašnega seljaka, v hišo meščana, ali v palačo milijonarja, — vsakdo izmed teh živi in dela samo zato, da bi si čim več denarja pridobil. Med temi imajo nekateri srečo, drugi pa smolo. Eni imajo premalo vinarjev, drugi pa preveč milijonov. Taka je pot in usoda življenja že od postanka človeka. Fakt in jasen dokaz je, da igra denar v našem življenju glavno ulogo, pa si gá zasluži že težko, ali lahko.

Kaj je pravzaprav denar? — V prav starih časih ga ljudje niso še poznali, ampak so namesto njega rabili v zameno različno blago. Če je kdo komu izvršil kako delo, je bil zato plačan namesto z denarjem — z blagom. To je veljalo tudi pri kupčiji, da se je za blago zamenjalo blago. Ker je bila ta zamenjava zelo neprikladna, so kasneje uvedli nekateri narodi školjke in druge vrednostne predmete, ki so nadomestovale vrsto zamene blaga. Sčasoma še le se je uvedlo pravo praktično sredstvo namesto stare zamene blaga; to je bil denar, zlat, srebrn, bakren, ali papirnat. Poleg tega se je v zadnjem modernem stoletju uvedlo tudi raznovrstne vrednostne papirje, državne bonde, obligacije, delnice privatnih podjetij itd. Vse to spada v vrsto denarja, ker se stvar lahko vedno proda za gotovi denar in ker nadomestuje vrednost denarja.

Vprašanje pri tem nastane: kako delavec, trgovec, obrtnik ali podjetnik svoj prislužni denar vporablja? Je li pri tem praktičen in previden, zaupen drugim, ali nezaupen?

Načelo splošne trgovine in obrata nas uči, da moramo drug drugemu zaupati. Če ti n. pr. delaš pri kakem uglednem in bogatem gospodarju, pa mu ne zaupaš, dasiravno znaš, da je zaupanja vreden, — si slab njegov uslužbenec. Istotako je z raznimi uglednimi denarnimi zavodi. V tvojem mestu n. pr. se nahaja kaka solidna banka (hranilnica) morda celo slovenska?, ki šteje na milijone premoženja in je pod strogim državnim nadzorstvom; — ti pa tej banki svoje dolarčke ne zaupaš; — to ni praktično, moderno in narodno. —

Zdaj še le hočemo navesti vzrok in pomen vlaganja denarja v banke: Če imaš ti dosti kake stvari doma na razpolago, drugi je pa nima, si ne boš s tem naredil kaj haska (koristi). Življenske razmere so tako urejene, da mora to blago romati od enega do drugega, da ima lahko vsakdo nekaj koristi od njega. Kakor smo že omenili, da je denar nekaka tehtnica (vaga) ali mera za blago, oziroma za njegovo protivrednost, kajti denarja ne more nihče uživati, tako smeto povsem lahko tudi sodimo, da mora denar,—pa ga imej že ti, ali drugi, — vedno cirkulirati (krožiti) in romati med svet.

Za odškodnino da ti svoj denar drugemu nudiš v svrho prometa, ti bo dal dotičnik nekaj obresti 3, 4, 5, 6, all 7% na leto. Ti na ta način ne moreš nikakor imeti kake izgube, temveč le koristi, ker boš dobival od posojenega denarja gotove obresti.

Baš obresti denarja igrajo dandanes med svetom največjo ulogo. Če imaš n. pr. ti $5000.— gotovega denarja na rokah, pa ta denar doma skrivaš in hraniš, si nepraktičen. Ta svota bi ti lahko po 6% na leto donašala $300, več, ali skoro $1.— postranskih dohodkov na dan. Čemu ne vporabljaš torej denarja, da bi ti donašal še več denarja? Ti imaš n. pr. one tisočake, pa so v splošnem prometu, le mrtvi. Če jih daš komu drugemu, n. pr. banki, bo ta banka tvoj denar investirala po svojem, da bodo ti tisočaki tudi drugim koristili pri raznih podjetjih; koristili bodo tudi nekaj banki sami, največ pa tebi. — Mrtev denar ima sicer vedno svojo nominalno vrednost, nima pa svoje prometne vrednosti če ga vedno doma držiš. Ako imaš n. pr. doma kje zašitih ali skritih 1000 pristnih amer. dolarjev, ti ne bodo koncem leta donašali niti vinarja obresti. In vendar je ta svota v prometnem oziru med brati vredna $1030.— $1040.— ali $1050.— Pomisli: Od tega zneska bi ti lahko dobil v banki vsako leto od $30.— do $50.-00 na obrestih. Banka tvoj denar izposodi drugemu; zase pridrži gotovi odmerek, drugemu računa toliko, tebi pa izplača toliko. Torej, kdo ima pri tem splošno korist od onega tvojega tisočaka? — Banka, stranka, in ti. — Vsakdo je torej nespameten, ki drži velike svote gotovega denarja doma.

Če bi hoteli tukaj navesti vse slučaje in posledice nepremišljenega ravnanja s težko prisluženim denarjem, bi lahko napolnili cele kolone. Evo vam samo nekaj dokazov:

Glavni cilj in namen tatov je **gotovi** denar. Če so tatovi zvedeli, da imaš ti doma večjo svoto denarja, te bodo skušali okrasti podnevu ali ponoči. — Išči lumpe, če jih ne poznaš! Da so te okradli, si temu sam kriv, ker si gotovi denar doma držal. Prilik za investirati denar imaš mnogo.

Drugi, še bolj nevarni slučaj je ta, če te kak cestni ropar napade zavedavši se, da nosiš večjo svoto denarja pri sebi. To se lahko zgodi tudi na tvojem domu. Pri taki priliki nastane alternativa: "Denar ali življenje!" Koliko ljudi je moralo že vsled par dolarjev žrtvovati svoje življenje na milost cestnih tatov ali hišnih roparjev! — Da govorimo čisto resnico, o tem je na tisoče slučajev na razpolago iz vsakdanjega življenja.

Tretjič je zelo nespametno denar doma skrivati in držati tudi vsled kake elementarne nezgode: ognja, povodnji, potresa itd. Če imamo v banki $10,000.— obrestonosno naloženih (namesto doma v kleti zakopanih) in če ti pogori hiša ter vse, — greš lahko drugi dan v banko, pa boš dvignil naloženo svoto in postavil nov dom. Ako ti pa ves gotov denar pri požarju zgori vsled tvoje lastne krivde, pa postaneš čez noč — siromak. Za vsled ognja uničene dolarje ti ne bo dala nobena živa duša vinarja odškodnine.

Ta oklic naj osobito velja za naše ameriško slovensko ljudstvo. Preveč težko mora delati za svoje krvavo prislužene novce in vsled tega je naša iskrena želja, da naj bo vsakdo z denarjem zelo previden!

Glede načina nalaganja denarja ne bomo tukaj dajali posebnih nasvetov. V vsakem mestu, v vsaki naselbini so zanesljivi, sigurni in solidni denarni zavodi (banke in hranilnice). Če imaš n. pr. $100.— odveč, nesi jih še danes v banko in nikdar se ne boš kesal, ker s tem boš izrabljal praktično vrednost denarja, kakor smo ti s temi vrsticami na obširno pojasnili.

Potovanje po železnici uči ljudi v njih življenju. Vsakdo zna za svojo postajo, kjer se ustavi.

TEMELJNI POJMI O BORZI.

Kako se dado umetno dvigniti kurzi na borzi, dokazuje sledeča zgodovinska anekdota vršeča se l. 1910. na dunajski borzi. 16. junija 1910 se je nenadoma začelo povpraševati po "Donauregulierungs" srečkah, ki so imele prejšnji dan vrednost 288 K 60 vin. komad. Vsled nenadnega povpraševanja pa se je njihov kurz takoj dvignil na 296 K. Zakaj? Nekdo je naročil pismeno pri vseh dunajskih bankah, naj kupijo zanj te srečke, kolikor jih dobe. Večina teh srečk pa je bila v trdnih rokah in jih 'na trgu' ni bilo mnogo dobiti. Posamezne banke so imele teh srečk zelo malo, komaj po kakih 5 komadov. Vendar je prebrisanec, ker se je istočasno obrnil na mnogo bančnih zavodov, dobil več sto komadov v svoje roke. Mnogo bank mu je namreč prodalo srečke 'in bianco' — to se pravi ne da bi jih resnično imele v svojih tresorjih in v upanju, da jih bodo lahko kupile na borzi. Toda, ko so te banke prišle na borzo nakupovat te srečke, jih tam ni bilo dobiti, ker jih je prebrisani kupec že nekaj dni sam vse pokupil, kar jih je le dobiti mogel. Kdor je toraj te srečke hotel kupiti, je moral več ponuditi za nje—njihov kurz je rastel. Posestnik srečk je lahko prodal po višji ceni kot pa jih je bil sam kupil. Kurzi se lahko menjajo po različnih spekulativnih dejanjih, kakor sledi iz navedenega primera. Največkrat se to zgodi z navideznimi nakupi in prodajami. N pr. takole:

Dva borzijanca se domenita, kurz kakšnega vrednostnega popirja 'popraviti' z navideznim nakupom in prodajo. Recimo delnice z banke veljajo 250 dinarjev. Nekdo, ki poseduje mnogo teh delnic, skuša njihov kurz "regulirati", te je dvigniti. Oba borzijanca se zmenita, da bodi kurz teh akcij 300 dinarjev in sklenete medseboj navidezno kupčijo ki med njima ne velja, ampak je le domenjena igra. Ker je bila kupčija napravljena na borzi, pride v borzni kurzni list in tako notira danes kurz teh delnic 300 dinarjev, se je toraj povišal za celih 50 dinarjev. In ljudje so lehkoverni. vidijo, da kurz teh delnic raste in takoj jih začno nakupovati.

Drugi takšni borzni manevri so tudi: nakup delnic v namenu, da njihov kurz pade, ali nakup delnic, da se dobi večino v dotičnem podjetju. Vpliv na kurz ima tudi takozvani kurzni odbitek, ki se navadno od vrednosti odračuna, ako je kupon že odtrgan, toraj dividenda za preteklo leto že izplačana in podobno.

Na borzi se tudi dogodi, da se več borzijancev združi v namenu, da kurz kakšnega vrednostnega popirja umetno dvignejo ali pa povzroče njegov padec — kakor jim pač kaže zaslužek. Interesanten v tem pogledu je nastopni primer: Meseca svečana l. 1919. so neki ogrski špekulanti telefonirali iz Budimpešte na dunajsko borzo, da so komunisti v Budimpešti borzo razdejali in vse banke oplenili. Na to vest si vsi ogrski vrednostni popirji na dunajski borzi silno padli zakaj vsakdo, ki jih je imel, se jih je hotel znebiti. Špekulanti iz Budimpešte, ki so imeli svoje zaveznike na Dunaju, so pa te popirje po ceni kupili. Ko se je izkazalo, da je bila alarmna vest popolnoma zlagana, so bili popirji že— v tujih rokah. Isto se je zgodilo meseca oktobra istega leta, ko je antanta kupila na dunajski borzi nekaj avstrijskih popirjev. To je izzvalo silen naval občinstva, ki je potem malovredne avstrijske državne popirje plačevalo po visokih cenah. Takšnega navala dunajska borza ni doživela ne prej ne pozneje.

Borze so po raznih krajih različno organizovane. Imamo efektne in blagovne borze. Tudi so različne po času, v katerem poslujejo: dopoldanske, popoldanske, opoldanske in večerne borze. Borza ima svoj statut, ki ureja poslovanje posredovalcev — senzalov — in njihov zaslužek, ki se imenuje navadno kurtaža. Eni senzali imajo nekak svoj jezik, rabijo izraze za kurzno vrednost, ki so nenavadni, n. pr: parket, kulisa, šranka itd. Razpoloženje na borzi — glede kupčij — imenujejo "čvrsto", "razburljivo", "tiho", 'brez veselja', "živahno" "padajoče", "napredujoče". Kupčije se imenujejo: "denar", "aranžma", "dobavne", "časovne", "terninske", "realne", "špekulativne" itd.

Kakor že omenjeno, se delajo kurzi posameznih vrednostnih papirjev po bilanci dotičnega podjetja, poslovnem položaju, višine dividend, vendar se pri tem upošteva tudi takozvana borzna tehnika. To so tisti faktorji, ki uplivajo na določitev kurza posameznih delnic ali srečk. Borzno tehnično stoji "popir" ugodno, ako ga je le malo naprodaj, ako ga lahko kupiš, kadar in kolikor hočeš. Na primer: "delnice trboveljske premogokopne družbe se težko dobi, ker jih vsakdo, ki jih ima hrani. Zato stoje v kurzu visoko, višje, kakor pa to odgovarjajo dividendi, ki se na nje dobijo.

"Avtonomist."

KANIBALIZEM V CENTRALNI AFRIKI.

Ameriški misijonar Rev. John Roscoe je izdal nedavno o svojem delovanju v Centralni Afriki primerno brošurico, kjer opisuje šege in navade tamošnjih domačinov, ozir. divjakov živečih na gori Elgon v vzhodni pokrajini Ugande.

Označeni misijonar navaja med drugim tudi grozne slučaje, kanibalizma med divjaki Bagesu plemena, živečega v Ugandi.

Če ondi umre kak domačin, odnesejo njegovo truplo zvečer na kak samoten prostor; toda ne v svrho pokopa ali sežiga, temveč da je použijejo. Pokom sprevoda se sliši v bližini čudne glasove, podobne šakalom (zveri); ti glasovi pa niso pristni, temveč jih na trobente proizvaja oddelek pogrebcev, da bi ljudstvo prestrašili naj ostane doma v hišah, kajti drugače jih bo duh mrtvega napadel.

Ko prinesejo mrtveca na določeni prostor, se pripravijo stare žene k groznemu delu, da njegovo truplo razrežejo v primerne kose; sorodniki pokojnika morajo pa mrtvečevo meso skuhati in med žalovanjem použiti.

Bagesu divjaki se pečajo s poljedelstvom, vendar so bolj siromašni in zelo degenerirani. Dokler ne dorastejo, da so na slovesen način sprejeti kot pravi člani tega plemena, morajo hoditi okoli povsem nagi.

Ta rod divjakov živi med seboj v trajnem sovraštvu; samo enkrat na leto (v jeseni) se zberejo vsi skupaj, kjer obhajajo pri tej slovesnosti začasno premirje.

Bagesu deklica že začne misliti na možitev ko doseže 10. leto starosti. Kot nevesta se mora najprvo po prsih in na čelu tetovirati s tem, da si na koži naredi z veliko iglo okraske in znamenja v raznih barvah.

Junak je moški, ki se hoče do konca prepirati z ženskami, kajti nikdar ne bo dospel do zadnje besede.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v državi Illinois, dne 12. januarja 1898

GLAVNI URAD: 1004 N. CHICAGO ST. JOLIET, ILL. Telefon 1048.

SOLVENTNOST K. S. K. J. ZNAŠA 100.36%.

Od ustanovitve do 1. avgusta l. 1923 znaša skupna izplačana podpora $2,234,129.00

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St. Joliet, Ill.
I. podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
II. podpredsednik: John Mravintz, 1022 East Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.
Blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Ažbe, 620—10th St., Waukegan, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:

Frank Opeka, st. 26 Tenth St., North Chicago, Ill.
Martin Shukle, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.
John Zulich, 6426 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
Anton Nemanich, st. 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Martin Težak, 1201 Hickory St., Joliet, Ill.
Frank Trempush, 42—48th St., Pittsburgh, Pa.
John Wukshinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6519 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.
R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
John Dečman, Box 529, Forest City, Pa.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon 1048.

JEDNOTIN ODVETNIK:

Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na "GLASILO" K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

UGODNA PRILIKA ZA PRISTOP V CENTRAL. BOLNIŠKI ODDELEK.

V smislu sklepa odobrenega pri minuli konvenciji, je prosta pristopnina za vsa ona društva, ki nameravajo pristopiti v centralni bolniški oddelek do 1. januarja 1924. Člani in članice takih društev, ne rabijo zdravniške preiskave. Zato se opozarja vsa cenjena društva, ki nameravajo pristopiti v centralni bolniški oddelek, da se ugodnosti in prilike, ki jim je sedaj dana poslužijo, ter se za pristop v centralizacijo v najkrajšem času odločijo.

Za glavni urad K. S. K. Jednote:

Josip Zalar, gl. tajnik.

4 leta v ruskem ujetništvu

Piše Josip Grdina, West Park, O.

(Nadaljevanje.)

Kritičen večer v Podkolodnem. Prazen strah. Zabranjen prehod čez reko Don. Pred vaško zbornico. Težavna odločitev. Hajd, zopet nazaj!—Na Donu.

Ko sem se isti večer v Podkolodnem v oni hiši ravno pripravljal k počitku, kjer je bilo nastanjenih tudi deset boljševiških vojakov, se je pripetilo nekaj nepričakovanega. Eden izmed teh vojakov je takrat planil v hišo rekoč: "Tovariši, pripravite se; kozaki nas bodo napadli; umakniti se moramo od tukaj proti Žuravki. Le hitro!" To je povzročilo pravcato zmedo med njimi. Smeh pri vojakih je utihnil, nakar so karte pobasali v žepe, ter se z veliko naglico pripravili na odhod; zbežali so iz hiše, kakor bi gorelo za njimi. Nato je prišel v hišo nek podčastnik, velevši gospodarju, da mora takoj napreči konje, da bo peljal vojake na Žuravko. Gospodar se je sprva branil, da je bolan in konj pa da je hrom; toda vse to ni nič pomagalo; vojak mu je zapretil s puško v roki, nakar je še le prisilil onega mužika, da se je udal vojakovemu (podčastnikovem) povelju.

Vsa vas je bila vsled tega alarmirana; vse je bilo pokonci na nogah; vojaki so zbegani tekali po cesti, ter priganjali mužike, da čim preje napležejo konje; vmes se je pa čulo klice: "Hitimo, da nas ne zasačijo kozaki!"

Jaz sem pri tem prizoru vstal ter gledal skozi okno veliko vrvenje na cesti; tudi me je skrbelo, kaj bo? — Če pridejo kozaki, se bo razvil krvavi boj z velikimi posledicami, ali številnimi žrtvami. Kajpada, pri tem tudi lahko mene potiplje kaka svinčenka. V resnici, pokesal sem se tedaj, da sem sploh nastopil tako težavno potovanje; vsepovsod imam smolo ter zapreke! Jezil sem se na kozake, ker so ravno ta čas in celo ponoči delali ondi sitnosti, grozeči z bojem; toda baš to je bilo ravno prav za mene, čeravno tedaj še nisem znal, da mi bo ta sitnost še koristila.

Vrvenje po vasi je trajalo kakih 20 minut, da so boljševiki vse zbobnali pokonci, zatem so se pa odpeljali s kmečkimi konji na Žuravko.

Jaz sem se že resno bal, da mogoče pričnó frčati kozaške granate v ono vas, ter mesariti ljudi; mogoče zažgo tudi selo? — Toda iz vsega tega strahu ni bilo nič! Ko so vojaki odšli iz vasi Podkolodno, je nastala zunaj kmalu zopet tišina kot v grobu; niti enega strela ni bilo čuti od sovražnikove strani. Čemu neki, in pred kom so se boljševiki umaknili od tu? Stvar sem kmalu izvedel od naše gospodinje, ki je bila ves čas onega vrvenja zunaj, ko je pa vse utihnilo, se je pa zopet v hišo vrnila. Pripovedovala je, da so boljševiške straže videle nekaj jezdecev, ki so se nenadoma pojavili ter prerezali telefonsko žico, ki je vezala iz Podkoldne na Žuravko, ter nato izginili v temno noč. Boljševiške straže niso mogle nikogar izslediti, še manj pa ujeti; vsled tega je bila vsa vas alarmirana. Boljševiki so iz tega sklepali, da jih gotovo mislijo kozaki zavratno napasti, kakor so jih že dostikrat prej, in da so prerezali žico vsled tega da ne bi mogli boljševiki takoj poklicati vojaštva iz Žuravke na pomoč; bil je torej iz tega vzroka tak alarm, da so se lahko umaknili na Žuravko; to se je vršilo ob 3. uri zjutraj; jaz zatem vseeno nisem mogel spati vsled skrbi, kako bo zjutraj?

Komaj se je zdanilo, že sem tekel na cesto pogledat, če je kaj vojakov; pa ni bilo nič videti. — "Hvala Bogu, mogoče res ni nobenega," sem vzkliknil, — "morda se mi posreči, da pridem čez široko reko Don?" Brž sem šel nazaj v hišo, oprtal svoj nahrbtnik, ter vprašal gospodinjo, katera pot vodi do reke in kako daleč? Prijazna žena mi je pokazala pot ter rekla, da lahko do reke dospem v 15 minutah. Kakor bi trenil sem jo zatem ubral proti reki Don, da sem celo pozabil zahvaliti se oni gospodinji za prenočišče.

Ko sem prišel na konec vasi, ter zavil nizdol po klancu, začujem za seboj vpitje nekega moža, ki je neznansko za menoj tekel, v rokah vihteč debelo palico.

"Kam greš?" je klical. — "Takoj nazaj!"

Sprva sem mislil, da bi se spustil v tek in mu ušel; toda to mi ni kazalo, ker je bil oni dedec že preblizu mene. Da bi me užugal, se sicer nisem bal; bal sem se pač, da bi mož ne pričel kričati in priklicati sosede, da me vjamejo; potem bi se mi gotovo slaba godila. Obstal sem torej na cesti mirno, ter vprašal mužika, kaj da je, da tako kriči nad menoj? Na njegovo vprašanje, kam sem namenjen, sem odgovoril, da hočem iti čez Don. Nato mi je mož povedal, da on opravlja službo stražnika, ter da ne sme nikogar pustiti do reke, ker so mu boljševiki tako ukazali.

— Na, tu imaš, — sem si mislil. Jaz sem se pa že veselil, da sedaj, ko ni tu boljševikov, lahko uidem čez reko Don, pa imam žal tako smolo! Pa to še ni bilo vse! Dedec me ni samo ustavil, da ne smem čez reko, ampak me je tiral naravnost k županu pred zbornico kmetov, ki so se posvetovali zaradi ukaza bojševikov.

Ko me je oni civilni stražnik prignal v občinsko hišo na zborovanje, me je takoj navzočim ovadil, da sem nameraval iti čez reko, kar je od boljševikov prepovedano, nakar so me zaslišali, kdo sem, kam grem? itd. Najprvo sem jim pokazal svoje listine, potem pa vse pojasnil da se vračam iz 4 letnega vojnega ujetništva v staro domovino. Razložil sem jim tudi, koliko gorja sem že prestal v teh letih in da imam težkoče na potovanju.

Nato se oglasi župan rekoč: "Mi ti vse verjamemo, toda čez reko Don ne moreš, ker so nam boljševiki ukazali, da ne smemo tja nikogar pustiti." Ves potrt sem jih pričel zatem prositi, naj me vendar puste čez reko in moja prošnja ni bila zastonj. — Med navzočimi zborovalci je sedel poleg župana tudi mož, (menda zelo vplivna oseba) ki se oglasi: "Moje mnenje je pa, da se tega človeka vseeno spusti čez reko Don. Pomislite! 4 leta biti v ujetništvu, to ni malenkost in tako dolgo potovanje, koliko truda in gorja ima ta fant pri tem."

Ko mu je župan ugovarjal, kaj bodo boljševiki rekli, če me spusti čez reko, se je moj zagovornik zopet oglasil: "Prav nič. Saj jim ni treba povedati; sploh pa ne vemo, kdaj se vrnejo nazaj, ker so onstran reke baje kozaki!" Temu je sledilo dolgotrajno živahno debatiranje radi mene. Eni so bili zato, da naj se mi prehod dovoli; drugi pa nasprotno; koncem konca so se zedinili, da lahko potujem čez reko. Pri tem je šla glavna zasluga onemu mojemu zagovorniku, sedečemu poleg župana, ker se je tako krepko zame potegoval. Po končani debati pa se oglasi še eden izmed navzočih, ter pravi, da je prehod čez reko zelo nevaren, ker se bodo blizu reke morda že v kratem boljševiki in kozaki spoprijeli v smeri od Žuravke proti Bogučarju. Moje življenje je torej v nevarnosti, da me lahko ustrele, bodisi po nesreči, ali kot vohuna. Baš pred nekaj dnevi se je vršil ob Donu hud boj; nekaj tednov nazaj pa ravno tako; v tem boju je bil veliki leseni most čez Don uničen.

Ko sem to čul, sem bil še bolj potrt. Kaj naj napravim sedaj? — Oj, usoda! Kako kruta si z menoj? — Zbrani možaki na seji, ko so videli mojo potrtost in žalost so mi zatem rekli, da nimajo nič proti temu, če grem čez reko; toda moje življenje je v veliki nevarnosti. Veleli so mi: "Le pojdi na svojo lastno odgovornost; ako te pri tem zadene nesreča, si boš iste sam kriv. Stori kar hočeš!"

Zdaj še le sem izprevidel, kako v mučnem položaju se nahajam. — Brez pomoči in brez prijatelja, ki bi mi pomagal s kako bodrilno besedo. — Kaj naj napravim? Če se podam proti reki, me lahko doleti nesreča; morda celo smrt? Položaj onkraj reke mi je bil neznan. In zopet: Kdaj se povrnejo boljševiki? — Kar dušilo me je, kaj naj storim. — Ali naj grem zopet nazaj v Bogohranimov k Mihajloviču? — Pokesal sem se, da sem šel na tako potovanje. Že sem sklenil, vrniti se nazaj, kajti v smrtno nevarnost podati se je nespametno.

Ker so mi možje dovolili, da lahko prekoračim reko če mi ljubo, — sem se jim za to prijaznost lepo zahvalil ter odšel iz občinske hiše na cesto. — Torej, kaj naj storim? Stal sem sredi ceste ter ugibal, ali naj grem naprej čez reko, ali nazaj k Mihajloviču? Odločil sem se za slednje, ter otožno in z negotovimi koraki stopal po snežni cesti nazaj, odkoder sem prišel. — —

Ni preteklo deset minut, ko srečam onega ubogega Ukrajinca, ki je svojo zgubljeno družino zaman iskal po Donu, ter se žalostno vračal domov, sam. Nisem ga takoj opazil, tako sem bil zatopljen v žalostne misli; šele ko me je nagovoril ter vprašal, kam grem, — sem se zavedel, ter mu povedal to, kar sem imel na srcu.

"Torej, ti greš nazaj?" me je vprašal. — "Ali si res ne upaš čez reko Don?"

"Ne. Položaj ondi je prenevaren!" — Svaril sem tudi njega, da naj ne hodi naprej, če mu je lastno življenje drago.

Nesrečni Ukrajinec mi je pričel nato žalosten tožiti: "Jaz grem naprej, tudi čez reko; naj me stane kar hoče, — čeprav življenje; saj sem vse zgubil: ženo, otroke in očeta. Kaj mi še preostaja? Sama žalost in trpljenje. — Ako zgubim življenje, bom vsaj rešen nadaljnega gorja!. Sicer pa mogoče ob Donu ni tako nevarno? Poskusiti je treba. Korajža velja!

Te besede Ukrajinca so tudi mene ojunačile, da sem se odločil potovati naprej, ne pa nazaj. Smrt, ali življenje! Suženjstvo, ali svoboda! Pri tem sem se obrnil nazaj in šel z Ukrajincem po cesti v smeri proti reki.

Ko sva prehodila nekoliko ceste, naju zopet ustavi par možakov, ter vpraša, kam sva namenjena? Ko sva jima najun načrt razložila, so naju ustavili, češ, da ne smeva prekoračiti reko Don. Pri tem bi bile gotovo ponovne sitnosti, da ni prišlo nekaj onih mož, (občinskih svetovalcev), pri katerih sem bil jaz že zaslišan na seji. Med njimi je stal tudi oni moj zagovornik. Vaščani so nekaj izpraševali mojega sopotnika (Ukrajinca), ki jim je razložil vso svojo žalostno usodo; končno se je pa še legitimiral s potnimi listinami. To je pomagalo, da so naju puščili naprej proti reki; naravno, da sva se jima za to prijaznost lepo zahvalila. Jaz sem bil še posebej hvaležen onemu mojemu zagovorniku, ker se je tako zame potegoval. Res, tudi v tujini živijo dobra srca, ki razumejo človeško bol. —

Urno sva jo ubrala proti reki, ter že v nekaj minutah dospela do brega. Plašno sem se ozrl nazaj, če morda zopet kdo ne teče s palico za menoj; pa hvala Bogu ni bilo nikogar! Nato sem še bolj naglo pospešil korake, da čim preje prekoračim most čez reko, da me Ukrajinec ni mogel dohajati.

Ko sem mimogrede ogledoval okolico, sem zapazil strelske jarke, kjer so še nedavno taborili boljševiki, da zabranijo kozakom prehod čez reko Don. Zopet bi bilo lahko prišlo do kakega spopada, da jo niso to noč boljševiki iz strahu pred kozaki popihali iz Podkolodne v Žuravko. V slučaju zopetnega boja, bi jaz sedaj gotovo ne stal zdrav tik lesenega mostu.

Ni trajalo dolgo, ko sem ves zasopel prihitel na leseni (začasni(most; stari je bil namreč vsled boja podrt. Dospevši do sredine mosta, sem se ustavil, ter se ozrl nazaj, če li morda kdo ne hiti za nama?, pa ni bilo nikogar; ubogi Ukrajinec je precej zaostal za menoj. Tukaj sem se nekoliko oddahnil, zroč gor in dol po veliki reki Tihi Don.— Res, koliko neprilik sem imel, predno sem dospel semkaj! Pri tem sem že malodane obupal. Kolikokrat prej, ko sem čital v ruski zgodovini, sem si želel videti to reko! — In zdaj pa stojim na njej!

Reka Don je zgodovinskega pomena, ter je poleg reke Dnjepr in Volge najbolj znamenita; izvira, ozir. izliva se iz Ivanjega jezera v guberniji Tula, na južni strani Moskve, nekaj časa teče naravnost v južni smeri, pri Bogučarju pa zavije svoj tok proti izhodu do Kačilinskaje; nakar se zopet obrne v južni zapadni smeri ter se pri Azovu izliva v azovsko morje, ki meji na Črno morje. Don se pretaka čez sledeče gubernije: Tula, Riasan, Tambov, Orlov, Voroneš, in čez pokrajino donskih kozakov; skupna dolžina Dona znaša 1325 milj.

Na južnih bregovih te reke so se naselili junaki, ki so si nadeli ime te reke: "donski kozaki"; tako so to ozemlje tudi nazivali donsko pokrajino (oblst). Tu okoli so se donski kozaki večkrat borili proti grozovitim Mongolcem in Tatarjem (divji narodi iz Azije) ki so ropali po Rusiji; pridrveli so včasih celo na Poljsko in Češko. Bog zna, kam bi ti divjaki še naprej prodrli, da jih niso hrabri kozaki pri Donu ustavili. Dne 8. sept. 1380. se je pri tej reki vršila najbolj krvava bitka med kozaki in krutimi Azijati. Po sporočilu zgodovinarjev je bila ta reka tedaj deset kilometrov daleč rdeča od krvi, ki se je prelila v onem boju. Po tej reki je često vozaril s svojimi tovariši v čolnih najslavnejši med donskimi kozaki že enkrat imenovani Jermak Timafejevič, njih vodja; s svojo malo četo je večkrat premagal sibirske Tatarje in s tem pridobil Rusiji Veliko Sibirijo, kakor sem o tem že bolj na obširno spočetka pisal.

Reka Don tudi sedaj gleda žalostne in krvave prizore na svojih bregovih, kjer se bije bratomorni boj med donskimi kozaki in boljševiškim vojaštvom. Oba govorita eden in isti jezik; oba sta ene vere in narodnosti; toda, kako sovraštvo vlada med njima, da se koljeta kot divjaka. Pač žalostna jima ruska majka! V tem bratomornem boju ob Donu bo tudi odvisna usoda donskega prebivalstva. Spomnil sem se pri tej priliki, stoječ na mostu Dona besed onega starega kozaka, ki je prisegel: "Tihi Don bo še tekel krvav; zemlja njegova bo rodila pelin in osat; a donski kozak se bo še bojeval, da zmaga, ali pa — slavno pade na bojišču!" — Žal, da bo moral po moji sodbi enkrat podleči večini, ker je premajhen in preslabo oborožen! Njegov sovražnik bo imel pa še mnogo posla, predno si ga docela ne podjarmi. — Take misli so me navdajale na sredi mosta zgodovinsko znanega Dona.

Med tem je tudi oni Ukrajinec prikorakal do mene; ves zamišljen je hitel naprej. Kaj mu je bila mar reka Don? Mislil je samo na svojo izgubljeno družino.

Tudi jaz, ki sem začasno že pozabil, kje se nahajam in na kako nevarnem kraju, sem jo zatem urno ubral za Ukrajincem naprej po mostu, da ga čimprej prekoračim. Dospevši na konec, sem se še enkrat ozrl nazaj, če morda kdo ne hiti za nama, — pa k sreči ni bilo nikogar.

(Daljè sledi.)

PRISELJEVANJE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO je bilo 1. julija t. l. odprto

Pišite meni da Vam naredim pravilne in dobre prošnje. Če oseba ne pride povrnem denar. Ne odlašajte da ne bo kvota zopet izčrpana.

MATIJA SKENDER
javni notar
za Ameriko in stari kraj
5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Zastave, bandere, regalije in zlate znake za društva ter člane K. S. K. J.
izdeluje
EMIL BACHMAN
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

Pozor! Pozor!

Samo edina **ALPENTINKTURA** na svetu je za moške in ženske lase, od katere takoj prenehajo lasje odpadati in potem lepo in krasno rastejo. Velika steklenica stane $3.—, srednja steklenica $2.—, s poštnino. Za vse drugo pišite po cenik, ga pošljem zastonj.

Jacob Wahčič
1434 E. 92. Str.
CLEVELAND, OHIO.

SVOJI K SVOJIM!

Podpisani toplo priporočam rojakom Slovencem in bratom Hrvatom v Pueblo, Colo. svojo **trgovino z obleko za moške in otroke**; v zalogi imam tudi veliko izbero **čevljev za ženske**; sprejmem tudi **naročila za nove moške obleke po meri.**

JOHN GERM.
Slovenski trgovec.
817 East C. St. Pueblo, Colo.

F. M. OPEKA
Prodaja zemljišč. (Real Estate.)
1711 Sheridan Rd. North
Chicago, Ill.
Zavarovanje (Insurance).
proti ognju, streli, nevihti, ciklonu in tornadu. Jaz sem zastopnik dveh največjih zavarovalninskih družb na svetu. Moje stalno in vedno geslo je bilo: **Dobra postrežba.**
Zavarovanje vseh vrst.

Tivoli Studio
Edini poljsko-slovenski fotografičen atelje v Jolietu, Ill.
JOS. SITKOSKI, lastnik
635 E. Jefferson St. Joliet, Ill.
TELEFON 5617
Najbolj moderni "studio" v mestu.
Slike jemljemo vsak čas čez dan in tudi zvečer.
Izdelujemo posamezne slike družinske slike, poročne itd. Povečujemo razne slike vseh kombinacij. V zalogi imamo tudi lepe okvirje.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Učitelj Franc Schiffrer †. V soboto 1. sept. je umrl v garnizijski bolnici, v nedeljo popoldne smo ga spremili na zadnji poti k Sv. Križu. Dasi ni posegal v javno življenje — bil je ljudskošolski učitelj vendar zasluži, da mu zapišemo v spomin par vrstic. Rodil se je v Ljubljani l. 1864. Po dokončanih študijah se je posvetil učiteljski službi. Kot učitelj je deloval najprej 6 let v Starem trgu pri Ložu, nato 4 leta na Rudniku pri Ljubljani in končno 29 let v Ljubljani. Tu je poučeval na mestni nemški šoli, ki se je po prevratu pretvorila v slovensko. V. mestno deško šolo. V šolskem letu 1921—1922 je tako opešal, da si je moral izprositi daljši dopust, minulo šolsko leto pa je moral v stalni pokoj, ki pa ga je komaj pol leta užival. Rajni je bil vzoren učitelj. Bil je temeljito izobražen in imel je fini nastop. Svojo službo je smatral za življenski, od Boga mu odločen poklic. V šoli je bil točen, vesten, resen, a obenem ljubezniv. Dosegal je prav izredno dobre uspehe in užival pri učencih veliko spoštovanje. Bil pa je učencem ne samo učitelj, ampak tudi vzgojitelj. Prepričan katoličan je verske dolžnosti natančno izpolnjeval in tako učencem dajal lep vzgled. R. I. P.

Umrla je na Bledu dne 28 avgusta, zadeta od kapi dvorna gospa Danica Hrističeva Truplo so prepeljali v Belgrad Pokojnica je bila zelo plemenita žena.

Smrtna kosa. — Dne 3. sept je umrla na Vrhniki ga. Marija Oblak, roj. Janša, stara 43 let soproga tamošnjega gostilničarja in posestnika. — Umrl je v Kranju dr. Vladislav Stempihar v starosti 30. let N. v. m. p.

Požar na Vrhniki. Dne 29 avgusta ob pol treh zjutraj je izbruhnil v kozolcu posestnika Franca Jurca na Vrhniki požar, ki se je hitro razširil na bližnji skedenj in na skladišče trgovca Rudolfa Rutnerja. V skladišču je bilo več sodov bencina, petroleja in strojnega olja. Jurca in Rutner sta hotela to rešiti iz že gorečega skladišča. Naenkrat pa je na oba padel z goreče strehe velik tram in ju težko poškodoval Oba so prepeljali v ljubljansko bolnico. K požaru je takoj prihitelo vrhniško gasilno društvo. Škoda znaša nad pol milijona kron. Sumijo, da je bilo zažgano.

Stavka v delavnicah južne železnice. Maribor, 31. avgusta. Dva dni trajajoča pasivna resistenca delavstva v delavnicah južne železnice se je danes razvila v popolno stavko Vzrok stavke je obupno stanje delastva ter vpeljano čezurno delo, ker so nekateri delavci zaslužili mesečno okoli 12,000 kron, drugi ki niso delali čez uro in ki so očetje mnogobrojen družine, pa samo 4000 do 5000 kron. Danes sta odpotovala dva delegata delavstva k ravnateljstvu južne železnice v Ljubljani, da predložita zahteve delavstva, ki so sledeče: 1. Takojšnje izplačilo nabavnega pripevka po 1000 Din. 2. Odprava čezurnega dela. 3. Odprava militarizacije. Delavstvo je mirno. Doslej ni prišlo še do nobenega incidenta. Delavnice, ki vse do zadnjega objekta počivajo, je zasedlo vojaštvo.

Rudarska stavka. Trboveljska premogokopna družba dela s polno paro, da zlomi štrajk rudarjev. Tako dobiva po svojih agentih ljudi iz Prekmurja in od drugod ter jih proti vsem pravilom varnosti postavlja na nevarna mesta. Osemurni delavni čas ne drži več. Na dnevnem kopu na Dobrni imajo delavci po 18—24 šihtov na teden. Kje je tu pristojna oblast? Družba deložira samske delavce, da nastavlja Prekmurce in Hrvate. Podjetje Dukič jemlje delavce v delo brez zdravniške pomoči. Družba objavlja, da je stavka končana, razni ravnatelji pa hodijo po jamah gledat, v kako slabem stanu se nahajajo. Orožniški stražmojster v Rajhenburgu Košar, ki je svojedobno preganjal podpisovalce majniške deklaracije, preganja sedaj delavce. Okrajno glavarstvo v Celju prepoveduje v interesu siromašne trboveljske družbe vse shode. Nekaj delavcev, so pozaprli, toda nobenega direktorija, ki povzročajo stavke. Poslanec dr. Korošec in dr. Kulovec sta se obrnila telegrafično na ministrstvo za šume in rude z zhatevo, da se takoj prično pogajanja.

Razmejitvena dela med Jugoslavijo in Italijo v triglavskem pogorju bodo v kratkem končana, ker je sporazum v glavnem že dosežen. Odprto je samo še vprašanja vrha Triglava. Po dosedanjem sporazumu bo tekla meja od Škrbine nad Bohinjem do Konce v Mangartovem pogorju ob kranjsko-goriški meji. Sedem triglavskih jezer ostane Jugoslaviji. Ob Konci zapusti mejna črta staro kranjsko mejo in gre proti zapadu proti Mangartu, preko Srednje in Velike Ponce, se okrene nato pri koti 1840 proti jugovzhodu, pustivši Malo Ponco na jugoslovanskem ozemlju, do kote 1129, kjer se obrne zopet proti zapadu in se okrene v vijugah v smeri Klanških jezer, kjer prežene južni kot spodnjega jezera tako, da pripade Jugoslaviji ter gre končno v skoro ravni črti preko kot 859 in 851 na avstrijsko mejo. Po tem sporazumu bi torej kolodvor v Ratečah, ki je sedaj v italijanskih rokah, pripadel Jugoslaviji.

KRALJ V MARIBORU.

Maribor, 28. avg. — Za danes je bil napovedan obisk kralja Aleksandra na industrijsko-obrtni izložbi v Mariboru. Maribor se je odel v praznično obleko. Skoro vse hiše so bile okrašene z zastavami. Pred industrijsko- obrtno izložbo se je zbrala ogromna množica ljudstva. Ob 2. uri popoldne se je pripeljal kralj Aleksander v spremstvu princa Arzena in pobočnika kapitana Pogačnika. Pred vhodom v razstavo je kralja pozdravil župan Viktor Grčar z daljšim nagovorom. Kralj se je prijazno zahvalil in ježelel spoznati člane občinskega sveta in zastopnike oblasti. Kralj se je razgovarjal z županom Grčarjem, nato pa s člani obč. sveta Lorberjem, Veronikom in posl. Žebotom. Pri vhodu je kralja pozdravil predsednik razstavnega odbora Križnič. Nato si je kralj v spremstvu članov razstavnega odbora, zastopnika oficirjev, okrajnega glavarja dr. Lajnšiča, namestnika velikega župana dr. Pfeiferja in poslanca Žebota ogledal celo razstavo. Na dvorišču Gotzove pivovarne se je dal kralj s spremstvom fotografirati. Razstavo je kralju podrobno razkazoval gosp. Džamonja. Poudariti moramo, da se je kralj opsebno zanimal za izložbe domačinov-Slovencev. S kiparjem Ivanom Sojičem, prof. Gvajcem in zastopnikom "Kristala" Stucinom se je kralj delj časa razgovarjal. Izrazil je svoje veselje, da je slovenska obrt, industrija in umestnost v zadnjih letih tako vzorno napredovala. Razgledovanje razstave je trajalo nad 2 uri. Nato je kralj odšel v razstavno kavarno na okrepilo. Nekaj minut po 5. uri se je kralj z avtomobilom zopet odpeljal preko Celja in Ljubljane na Bled. Ljudstvo je kralja tudi pri odhodu viharno pozdravljalo.

Razpust novomeškega občinskega odbora. Ljubljanski "Uradni list" prinaša razglas o razpustu mestnega občinskega odbora v Novem mestu. Za gerenta je imenovan dr. Viktor Gregorič, za namestnika pa Josip Ogoreve.

V Radečah pri Zidanem mostu je bil pri volitvah občinskega starešinstva soglasno izvoljen za župana gospod Anton Pogačnik, posestnik v Radečah. On in ves občinski odbor, v katerem je tudi prejšnji 18 letni za občino mnogo zaslužni župan g. Jakob Rižnar, je pristaš SLS.

Poročil se je g. prof. Evgen Vavken iz Cerkelj z gdč. Ana Vidali iz Mengša iz znane narodne rodbine.

POBOJ OROŽNIKOV V PREKMURJU.
Strahovit zločin zapeljanega prebivalstva.

Iz Murske Sobote poročajo: Neki Ivan Palažič, doma iz Zgornje Bistrice v Prekmurju, je bil svoječasno obsojen radi ropa na tri leta zapora, nato pa je bil pomiloščen. Kmalu je izvršil drugi rop in bil ponovno obsojen na 18 mesecev ječe. Dne 28. julija t. l. pa je ušel iz zapora v Mariboru in jo primahal lepo v svojo rodno vas Zgornjo Bistrico. Žandarmerija v Črenševcih je dobila nalog, da vjame Palažiča. Pri prvem lovu je Palažič ušel orožnikom, ker jih je spoznal po uniformi. V noči od 26. na 27. avgusta pa so šli trije orožniki s postaje Črenševci (Podstražnik, doma iz Ptuja Sevar, doma iz ljutomerske okolice, ter Krump, oženjen in doma iz celjske okolice) preoblečeni civilno in oboroženi z revolverji in palicami v Zgornjo Bistrico, da bi ugrabili ubežnika. Krump in Sevar sta stala pri skednju posestnice Ane Kreslin, Podstražnik pa je plezal po lestvi na skedenj, kjer bi imel spati Palažič. Komaj se orožniki postavijo tako na stražo, jih naenkrat zahrbtno napade skoro polovica vasi ter jih prične pretepavati s koli in raznim ostrim orodjem. Orožniki so v hipu obliti od krvi onesveščeni popadali. Toda živinskim vaščanom še ni bilo dovolj, ampak so ležeče orožnike še dalje pretepavali, kričeč nad njimi: "Ubijte pritepence, ubijte prišleke! Sedaj bomo pa mi zandarji!" Eden je kričal: "Ta je mene aretiral!", drugi zopet: "Ta je mene v zapor gnal" itd. Okoli 5. zjutraj so prignali orožnike k županu. Ta jih je spoznal in jih dal privezati k vozu, kjer so jih domačini zopet dalje pretepavali. Nato so jih zvezali, oblivali z vodo in na županov ukaz kot aretirane žandarje gnali v Dolnjo Lendavo, češ: "Sedaj pa mi žandarje peljemo!" Kričali so divje nad njim: "Ubijte prišleke, pritepence!" itd. Ko so jih pripeljali v Lendavo, jih je tam orožništvo seveda osvobodilo in vseh 8 spremljevalcev osvobodilo. Orožnik Poctružnik je umrl, ko so ga pripeljali v Lendavo, Sevar se bori s smrtjo, Krump pa je nekoliko manj ranjen. Je pa malo upanja, da bi oba okrevala. — Vse to je bilo od domačinov organizirano. "Prišleki pomenijo v prekmurskem govoru Slovence, ki so prišli v Prekmurje.

Vesten policijski načelnik. Nedavno je newyorški policijski komisar razposlal raznim policijskim oblastim širom države slike nekega zloglasnega vlomilca v šestih raznih pozicijah.

Kmau zatem dobi policijski komisar od policijskega načelnika nekega malega trga pismo sledeče vsebine: "Poslane slike prejel. Pet podobnih osumljencev imamo že pod ključem, šestega bomo pa jutri aretirali."

Poštenjaki so že običajno poštenjaki od rojstva.

Slovenski fotografski umetniški zavod
FRANK ROŽNIK,
6214 St. Clair Ave, Cleveland. Ohio

Cenjene sobrate opozarjam na moje na novo otvorjeno podjetje v fotografski stroki. Izdelujem vsakovrstne fotografsko umetniške izdelke. Cenjeni delegatje in delegatinje XV. konvencije K. S. K. J., ki še niste naročili slike te konvencije v Clevelandu, ali če ste sliko pri komu naročili, in še ne prejeli, — v jednakih slučajih se obrnite naravnost do mene.

Cena sliki je s poštnino $1.50

Na razpolago imam tudi razglednice od skupine zadnje konvencije.

Se toplo priporočam za obilna naročila v vseh enakih slučajih.

Na prodaj

imam v Lockportu, Ill. (Briggs Addition) blizu ljudske šole dve loti; velikost 96 x 133 čevljev. Loti se nahajata ravno na vogalu in sta jako prikladni za stavbišče. Prodam jih zelo po ceni.

Vprašajte lastnika
Wm. Leimbach,
419 E. Jefferson St.
Joliet, Ill.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenj. občinstvu v Jolietu in okolici naznanjava, da sva odprla novo

trgovino z grocerijo,

ter z vsem, v to vrsto spadajočim blagom. Prodajava blago po najnižjih cenah. Postrežba točna.

Se Vam toplo priporočava
Goiobitch & Golik
Cor. Hickory & Marble St.
Telefon 4555 **Joliet, Ill**

Anton Zbašnik
Javni notar,
206 Bakewell Bldg.,
Pittsburgh, Pa.
(Nasproti sodnije)

Se priporoča rojakom v vseh notarskih poslih. Registriran pri jugoslovanskem generalnem konzulatu. Pišite ali pridite osebno.

DOMAČA ZDRAVILA

V zalogi imam jedilne dišave, Knajpovo ječmenovo kavo in importirana domača zdravila, katera priporoča Mgr. Knajp v knjigi

DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi.

Pristni starokrajski **ribežni za repo** z dvema nožema $1.10
Motike, domačega kranjskega izdelka ..... $—.90

Na zalogi imam suho grozdje, fige in brinjeve jagode. Pišite za ceno.

Navedeno blago pošiljam poštnine prosto, samo pri grozdju ni Express vračunjen.

MATH. PEZDIR
Box 772, City Hall, Sta.
New York, N. Y.

Jesen se bliža

TUDI letos bom razpošiljal new-yorško grozdje.

Isto je najbolj dopadljivo našemu okusu in zato postaja zahteva po njem od leta do leta večja. Letos obeta biti sok posebno dober, ker je bilo vreme bolj suho. Ako ste namenjeni kupiti kaj grozdja, je v Vašo korist, da mi pišete za nadaljna Pojasnila, predno se odločite za nakup kje drugje. Ker je to grozdje doma blizu naših naselbin na vzhodu in srednjem zapadu, je tudi prevoznina razmeroma nizka. Še danes mi pišite po nadaljna pojasnila.

SLOVENSKE GRAFOFONSKE FLOŠČE vseh izdelkov dobite Pri meni, ter tudi grafofone raznih vrst in cen. Pišite po cenik.

SLOVENSKE ROLE ZA PLAYER-PIANE Vam pošljem. Pišite po cenik.

HARMONIKE za izurjene igralce, za začetnike in za otroke. Pišite po cenik s slikami.

Knajpova domača zdravila.

Mrzlo vreme prihaja in z njim tudi prehladi, kašelj in druge bolezni. Treba je zopet založiti domačo lekarno s Knajpovimi zdravili. Najbolj znane so: aloja, angelika, arnika, bezeg, borovnice, brinjeve jagode, dobova skorja, encjan, galun, grško seno, habat, hvošč, sladki janež, sv. Janeza roža, kafra, kamelice, koprive, koščen prah, krčna trava, lapuh, lučnik, močvirna detelja, omela, pelin, pibrov koren, povojček, pripotec, revar, rožmarin, selzovec, šipečje jagode, smetlika, tavžentroža, torica, trnovčev cvet, trobentica, truškovec, vijolica, vinska ruta, žajbelj in žoltilo. Vse te dobite pri meni po 25c škatlja s Poštnino.

Pri meni se tudi dobe razna zdravilna olja, priporočena od Knajpa, kakor tudi druga in sicer: mandeljnovo, lorborjevo, kafrno kimeljevo, kameljično, klinčkovo, janeževo, brinjevo, lavendeljevo, lemonino, metino, muškapletovo, majerovo, gorčično (mustard) oranžno, smrekovo in vinsko olje. Stekleničica teh olj se dobi pri meni po 34c s poštnino.

Z vsakim naročilom Pošljem na zahtevo zastonj spis: "Kaj pravi Knajp o uporabi posameznih zdravil.

IMPORTIRANE SUHE BOSANSKE ČESPLJE, sladke in sočnate v zabojih od 50 funtov. 10 zabojev $34.00, 5 zab. $18.00 1 zaboj $4.00, 25f. $2.25. Manjše količine se ne pošiljajo. Prevoznino plačate Vi.

Za naše kuharice in kuhe.

DIŠAVE IN PRIMESI, katere rabijo naše kuharice v starem kraju in brez katerih jed v Ameriki nima našega okusa so: lorberjeve jagode, žbice, lorberjovo perje, muškatov cvet, (muškoplet), muškatov oreh, španski žefran, importirana ogerska paprika, majeron, šatraj, cimet in mak. — Vse te dobite pri meni po 25c škatlja s poštnino.

IMPORTIRANE GOBE: 1 funt 90c, 5f.$4.75, 10f. $8.00, s poštnino.

IMPORTIRANA KNAJPOVA ŽITNA KAVA: Prodajam jo po 35c funt s poštnino.

DRUGE STVARI KI JIH PRI MENI DOBITE: Kaša (izločeno proso), ajdova moka, — brinjeve jagode — suho grozdje — ameriško in importirano — importirani štajerski hmelj — importirani cigaretni papirčki in hilze — importiran tobak za cigarete in pipe — importirane lončene in porcelanaste pipe (fajfe) z dolgimi cevkami. Pišite mi po nadaljna pojasnila o teh stvareh.

Vsa pisma in denarne pošiljatve naslovite na:

Joseph Vogrič
Box 8, Station D :: NEW YORK CITY

Važno!
STAROKRAJSKE BANKE, N. PRIMER:
Slavenska banka D. D. Zagreb.
Prva Hrvatska stedionica, Zagreb.
Francosko Srbska banka, Beograd.

plačujejo na terminirane vloge do 5% obresti na leto.
Ako nameravate denar na ulogo poslati, pošljite mi dolarje, in jaz bom svoto preračunal v dinarje ter odposlal v stari kraj. VLOŽNO KNJIŽICO Vam bom preskrbel v najkrajšem času.
DOPREMA ROJAKOV IZ KRAJA, POTNIŠKI ODDELEK, PIŠITE ZA POJASNILA.

EMIL KISS :: BANKIR
133 SECOND AVE., NEW YORK CITY.

HRANJEVANJE

vstvarja ugodne prilike, katere razsipnost ovira, postavlja temelj neodvisnosti v Vaši bodočnosti, navdušuje k stvarnemu delu, katero je edini pogoj pravega napredka.

Odločite se za varčevanje s tem, da uložite Vaše prihranke pri nas na

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT".

Sigurnost zajamčena, — — 4% obresti na leto.
Vaše vloge narejene do 1. oktobra obrestujejo se že s

1. oktobrom t. l.

Denarne nakaznice izplačujemo točno, brzo in ceno potom pošte, brzojavnega pisma ali brzojava.

Dolarske nakaznice izplačujemo v efektivnih ameriških dolarjih v Trstu, Opatiji in Zadru.

Zastopamo vse prekmorske parobrodne proge in preskrbimo potrebne listine za priseljevanje.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St. New York, N. Y.
Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

Sosedov "Tiger"

(Črtica. Spisal —n.)

Nedavno smo se po večerji v družinskem krogu, doma pogovarjali o domačih živalih. Tolika družina in tolika hiša, — pa nobenega domačega živalskega repa!?

Pri tej debati je bilo dosti predlogov zanimive in različne vsebine. Pred vsem sem se jaz poganjal za dobrega pevca kanarčka; moja žena si je želela najmanj en ducat kokoši, rac, ali gosk. Mislite si vedno na razpolagna jajca, fino pečenko, poleg tega pa še gorko pernico na postelji. Eden izmed sinov je rekel: "Dobimo psa". — Drugi: Mačko". — Tretji: "Papigo". — Četrti: "Kozo". — Peti: "Osličká". — Šesti, najmlajši pa: "Malega konjička (ponnija). Hči je pa že koncem debate priporočala. koštrunčka.

Z vsakim predlogom bi se bilo morda naredilo kompromis, izvzemši želje najmlajših sinov, ki sta rekla, da kupimo živega oslička ali konjička, da ju bosta jahala — S čim in kako naj pa take živali krmimo? S peskom, kamenjem in papirjem. Kje naj pa spita? Na cesti? Na jardu? Pod streho ali v kleti?

Pri sklepčnem glasovanju je zmagal — pes. Dobili smo ga zastonj ravno za moj rojstni dan. Imena ima kar dva: "Sport" in "Spot," Zato je tudi tako poreden.

Pri oni debati sem popolnoma pozabil omeniti, da imamo že neko vrsto domačih živali, ki delajo osobito po noči svoje "koncerte" v raznih kotih shrambe in celo spalnice. To so male miške. — Miš je sicer malenkostna domača žival, toda — strašna, osobito za ženske. Vsled tega smo jim napovedali" ultimatum."

Vse mišnice in vsi raznolični strupi niso nič pomagali. Mišje zalege ni bilo mogoče na noben način odpraviti. Baš tedaj mi je padla srečna misel v glavo, da bi si kje izposodili kakega mišjega sovražnika, pa bo domovina rešena.

Ker je bil v naši bližini najbolj znan sosedov "Tiger" sem se odločil, da pojdem gospodarja prosit naj nam ga posodi za en večer. Nikar pa ne mislite, da je bil sosedov "Tiger" doma iz afrikanskih džunglev, iz kakega cirkusa ali pa muzeja; to je bil v naši naselbini rojen, izrejen in dresiran sosedov maček "Tiger" po imenu. Kako so ga za "tigra" krstili, še danes ne vem, ker ni bil niti za pičico tigru podoben; barve je lepe bele s črnimi lisami po hrbtu; res takih tigrov še nisem videl; a vseeno je veljal za najboljšega krotilca miši in podgan v našem bloku.

Tako je bilo sklenjeno in storjeno. Nekega večera okrog 7. ure sem se odpravil k sosedu na težavno pot, prosit mačka na posodo. Ravno povečerjali so tam. Zatem je nad vse prijazna gospodinja likala perilo za domačo družino; ravno tako prijazen gospodar Jože je pa prikorakal po stopnicah iz kleti s primerno posodo domačega bezgovega vina v roki. Posodi je sledila še ena posoda, tako da sem že končno pozabil čemu sem prišel k sosedu v vas?

"Veste kaj," sem po popreteku 3 ur omenil. — "Nekaj sem vas prišel prosit na posodo. Pa ne denarja, ne te stvari ali one, ampak —

"I kaj bi pa vendar to bilo?" se oglasi gospodinja. "Posodimo in damo vam vse, kar želite, samo če je stvar pri hiši."

"Gotovo. Tamle za pečjo leži. Posodite nam za nocoj vašega "Tigra", da bo pri nas miši polovil. Jutri zjutraj vam ga vrnemo celega, živega in nepoškodovanega."— Tako sem jim govoril.

Splošen smeh in razočaranje. Gospodar je na ta račun prinesel še eno posodico zdravilne kapljice tako, da sem zatem videl kar več mačkov pred seboj.

Pozno je bilo že, ko smo jo korakali čez cesto z onim slavnim sosedovim mačkom pod pazduho v spremstvu mojega moraličnega mačka sled prevelikega "likofa" na izposojenega "Tigra".

"Živela domovina! Mačka imamo pri hiši za nocoj. Zdaj pa le vsi skupaj! Vse shrambe, omare itd. odprite, kajti krotilec miši se bo nocoj pri nas produciral, "sem govoril domov prišedši.

"Tigru" se sprva pri nas ni nič posebno dopadalo. Čeravno je tehtal ravno deset funtov, sem si mislil — da je morda lačen? — Dali smo mu celo skledo mleka, nekaj ostalih praženih jetrc, in več kosov salame. Vse je s slastjo použil. Kmalu zatem je pa pričel kazati svojo nezadovoljnost, ker je v drugi hiši. Skakal je okoli, mijavkal in plezal da bi ušel domov.

"Kdaj se pa prične lov na miši?" smo se radovedno izpraševali? Morda o polnoči?"

"Tiger," ker je bil že sit kot boben, se ni dosti zmenil za svoj poklic ali namen, ampak jo je kmalu po polnoči smuknil čez odprto okno — naravnost domov, vesel in zadovoljen, da mu ni bilo treba loviti tujih miši.

ZGODOVINSKE ANEKDOTE.

Gosja glava. Nekaj podobnega kakor beremo v 1. zvezku Zgodovinskih anekdot na strani 138 — o Bambetti—, bereno tudi o nekem ameriškem igralcu, prvem tenorju. Ravno je pel, ko prileti gosja glava na oder. Pobral jo je, stopil naprej in rekel: "Gospodje, vidim, da je eden od vas zgubil svojo glavo; a nikar naj se ne boji zanjo. Ko bo predstava končana mu jo bom dal nazaj.'

Predstavila sta se. Veliki dirigent in pianist Hans Bulow (1830—1894) je dirjal po stopnicah v hotelu in se zadel v gospoda, prihajajočega mu nasproti. 'Osel!', se je gospod srdito zadrl nad Bulowom. Bulow se mu odkrije, se vljudno prikloni in reče: "Me zelo veseli. Jaz sem Bulow." S tem je seveda povedal, da se je oni predstavil za osla.

Kapitol. Rimski kapitol so rešile gosi, ko so začele ponoči gagati in so zbudile posadko. Pri neki pevski skušnji so pevke neprestano klepetale in dirigent Hans Bulow jim je rekel: "Gospodične, opozorim Vas, da je kapitol že rešen."

Lessing in sv. Luka. Nekateri ljudje imajo grdo navado, da nam gledajo pod pero, kaj pišemo; to je seveda brezobriznost prve vrste. Ko je Lessing nekaj pisal in mu je nekdo pogledal čez ramo na papir, mu je rekel Lessing: "Pustite me pri miru, jaz sem Lessing in ne sv. Luka." Kakor vemo, gleda sv. Luki na sliki vol čez ramo.

O joj! Maks Reger je bil eden največjih komponistov sedanjega časa (1873 do 1916.)

Stanoval je nekoč v večjem mestu v hotelu. Neki kritik se mu je predstavil, a Reger se ni dosti zmenil zanj. Da bi obrnil Regerjovo pozornost nase, mu pravi kritik, da je šel za pogrebom Riharda Wagnerja —umrl 1883.— Reger mu je odvrnil: "Wagner je bil pač mrtev, se ni mogel več braniti."

Kritik je šel ogorčen iz sobe, In je kmalu potem poslal sobarico k Regerju s temle poročilom: "Lepo pozdravljam gospoda Regerja in če bi gospod blagovoli umreti, ne bom šel za njegovim pogrebom." Nakar je Reger neomajno rekel: "Pozdravite gospoda in mu recite, da bi jaz prav rad šel za njegovim pogrebom."

Mesec in zvezde. Kralj Albert Saški (1873—1902) je sprejel v avdijenci nekega komercialnega svetnika, zelo zaslužnega, še starejšega gospoda. Ko se mu je bil ta zahvalil za red, nedavno šele mu podeljen, ga vpraša kralj: "Kakor se mi zdi, je to Vaše prvo odlikovanje." — Komercialni svetnik pogleda na samotno zvezdo na fraku, si pogladi plešo in reče: "Da, Veličanstvo; pri nas civilisti pridejo zvezde šele takrat, ko je luna že vzšla." Mislil je na plešo.

Aleksander in Aristoteles. Profesor graja učenca in mu reče: "Aleksander je bil v vaših letih že slaven." — "Pa je imel tudi Aristotela za učitelja." je hitri odgovor.

Tolstoj in stražnik. O velikem Levu Tolstoju pripovedujejo sledečo ljubko dogodbico.

Nekoč je šel po moskovskih ulicah in je videl, kako so se ljudje nabrali okoli nekega stražnika. Ta je tiral pijanca pred seboj in ni bil preveč prijazen z njim. Tolstoj je nekaj časa gledal, potem je pa stopil k stražniku in mu rekel, držeč kazalec kvišku:" Ali znaš čitati?"

"Znam," je odgovoril stražnik.

"Dobro! Pojdi domov in beri zapoved, ki ti pravi: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!"

Stražnik je izprva malo začudeno gledal, potem je pa dvignil kazalec in je vprašal: "Ali pa znaš ti brati?"

"Gotovo znam."

"Ali imaš doma kakšno navodilo za stražnike?"

"Je nimam."

"No, potem jo pa kupi in beri, kaj pravi paragraf osemnajst o naši nalogi glede pijancev!" je mirno odgovoril in je nadaljeval z aretirancem svojo pot do bližnje stražnice.

Človekoljub. Slavni ameriški pesnik Longfellow (1807 — 1882 se je sprehajal nekoč z jako varčnim znancem po cesti Regent v Londonu. Prišla sta mimo slepca, ki je imel star klobuk v roki in je prosil za milodare. Znanec Longfellowa se je ustavil in izvlekel iz žepa več srbrnih novcev; iskal je med njimi, našel nazadnje majhen bakren novec in ga vrgel slepču v klobuk. Srebrne novce je spravil zopet nazaj v žep in si počasi zapenjal suknjo. Longfellow, jezen vsled čakanja, mu je zaklical: "Pojdi vendar!".

Človekoljub ga je ostro pogledal in mu počasi ter prevdarno rekel: "Ljubi prijatelj to je pač moja navada, slepcem vselej kaj dam.

"Imate pač prav, da ste si ravno slepce izbrali," reče Longfellow, "vsaj ne vidijo, kako malo daste."

Dober dokaz. Pesnik Schwammthaler je napadel ravnatelja Lessingovega gledališča ga privezal na stol in mu brez odmora prebral svoj nov rokopis. 'Nabopolazar', šest aktov. Grozna muka. Ravnatelj je lovil sapo in je vprašal. "In komu razen mene ste se to že prebrali?"

"Še nikomur, Vi ste prvi."

"Ne verjamem; Vaše levo lice je še čisto oteklo!"

Poreden citat. Svojedobno zelo slavnega italijanskega učitelja petja in vodjo izborne pevske šole v Napolju Nicola Porpora [illegible] so vprašali: "Nu, kako se Vam kaj naš organist dopade?"

Smehljaje se odvrne veliki mojster: "Brez dvoma je izborno podkovan v svetem pismu, kajti njegova levica resnično ne ve, kaj dela desnica."

Imam jo! Avstrijski ministrski svet je imel pod predsedstvom cesarja Franca I. (1792—1835) sejo v kateri je razpravljal o novih mejah v Evropi. Vse je napeto poslušalo vodilnega ministra Metternicha: zahteval je na podlagi kart ležečih pred zborovalci, dežele nazaj, ki jih je bil dal Napoleon raznim novim kraljestvom. Cesar je imel poseben atlant pred seboj in je navidez kaj pazno sledil ministrovim izvajanjem. Naenkrat je atlant prav glasno zaprl in zavpil: "Imam jo!"

Bila je majhna muha, sedeča ob robu lista, ki jo je bil cesar dolgo časa opazoval in jo je nazadnje srečno ujel in ubil. Ta se je pa res zanimal!

Protidokaz. 6. junija l. 1854 je imel znani ameriški politik Sherman v mestu Milwaukee govor in je prorokoval, da bo 1. avgusta istega leta brezpogojno konec sveta. Vsi so se ustrašili, eden pa ne, mlad mož je bil. Prosi za besedo in reče: "Ljubi prijatelji, prepričan sem, da ni tako, kakor je moj predgovornik pravkar trdil: sveta 1. vagusta še ne bo konec!"?

Nastane velik hrušč in nemir, Sherman sam se oglasi in pravi da bo dokazal. Nasprotnik se pa ne da ugnati in glasno zakliče: "Lahko dokažem, da Sherman sam tega ne verjame, kar govori. Ljubim namreč njegovo hčer in 2. avgusta bi se rada poročila. Sherman se pa tej poroki protivi na vso moč, kajti jaz mu nisem dosti bogat. Če torej ve, da bo 1. avgusta konec sveta, zakaj je pa proti poroki, ki naj se izvršiti še le 2. avgusta?"

Kočljivo prašanje. Francoski maršal Saint-Arnaud je imel zelo boječo hčerko. Hotel jo je odvaditi in jo je opominjal,naj vendar ne bo tako neumna in na se ne boji vsake malenkosti. "Ali se ti krave nič ne bojiš?" vpraša otrošiček. — "Nič." — "Tudi psa ne?" —"Bog obvari. čisto nič,"— "Kaj pa ose, ali se te bojiš?" — "Ne," — "Če pa grmi, takrat se pa vendar bojiš?" — "Tudi takrat ne." — "Potem pa, ljubi atej, se pa res nobenega drugega ne bojiš kakor mame?"

Suvorov in sluga. Neki ruski knez se je povzel po milosti vladarja od hlapca do visokih časti, dal je pa kot vsak tak tudi vsem čutiti, da je knez. General Suvorov, eden najslavnejših ruskih vojskovodij in iz res prestare plemiške rodovine, ga ni mogel trpeti. Imel je pa Suvorov slugo, Petruško, ki je zelo rad pil. Ko pride Petruška enkrat v generalovo sobo, je navzoč tudi oni knez. Suvorov reče: "Vidiš Petruška, kakor si neumen, iz tebe ne bo nikoli nič, preveč piješ. Poglej, tale gospod tukaj je bil tudi enkrat hlapec, a ker ni pil, je sedaj knez."

Zadoščenje. Rihard Wagner je bil pri skušnjah zelo surov; saj so drugi tudi. Nekoč so se pripravljali za Parcivala, pričoten je bil tudi plesni mojster nekega majhnega gledališča. Ves je bil zatopljen v krasno igro in ni dosti pazil na Wagnerja. Ta ga napade: "Kaj pa stojite tukaj in gledate v nebo, osel neumni! Zgubite se proč, saj tako nič ne razumete!" Kot z mokro cunjo obrisan se splazi grešnik proč, spremljan od pritajenega smejanja soigralcev.

Po skušnji povabi Wagner vso družbo v svojo vilo Wahnfried. Užaljeni baletist pa pra- [illegible] če mu da Wagner primerno zadoščenje. In res, zvečer je bil tudi on pri večerji. 'No, ali Vam je dal Wagner zadoščenje?", ga vprašajo. Seveda, ko je videl, da nočem priti, je stopil k meni in mi je rekel: "Sedaj pa vidim, da ste res osel.' '— Nisem mogel ustavljati in prišel sem."

Čudna navada. Profesor matematike na univerzni v Glasgowu, Robert Simson, je bil eden onih profesorjev, ki zelo skrbijo za zabavo drugih. Imel je tudi navado, da je zmeraj štel korake, če je šel od doma; tudi če ga je kdo nagovoril in je šel žnjim, ni nehal šteti. — Enkrat gre predavat; napravil je ravno 921 korakov, ko ga sreča neki gospod. Ta je profesorja sicer poznal, ni pa vedel, kakšno navado ima. Nagovori ga: "Eno vprašanje mi dovolite!" —"Me veseli, ljubi moj, 921." — "O, ne 921, samo eno samo vprašanje." —"Prosim, 921", pravi profesor. 'Res ste prijazni, a ne bom Vam jih stavil toliko, Samo nekaj bi rad izvedel. Bili ste znani z umrlim doktorjem Biltonom in bi rad Vas vprašal, če ima res vsaka njegova nečakinja 900 funtov dote." —"Čisto prav, 921." Oni ga gleda, misli, da je znorel, in gre svojo pot naprej. Tedaj šele opazi profesor, da ga gospod skoro gotovo ni razumel, stopi en korak naprej, pa se obrne in zavpije: "Ne, gospod, ne 921, samo 900! —922." — Štel je spet korake. —"Revež ubogi, res je znorel,' pravi gospod.

IMAM NA ZALOGI PRAVE

LUBASOVE HARMONIKE

tri in štiri-vrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat uglašene, nemške ali kranjske in pa tudi chromatične z 12 basi ter kovčeke za harmonike.

ALOIS SKULJ,
323 Epsilon Pl., Brooklyn, N.Y.

Pošiljanje denarja v starikraj brzojavno in drugače.

Najhitrejši način za pošiljanje denarja je brzojavno. Dostikrat je vsled nujnosti tak način nujno potreben. V ta namen je naša banka organizirala posebne zveze in je sedaj pripravljena za točno izvrševanje denarnih nakazil v Jugoslaviji, Italiji in drugod in sicer v dolarjih, dinarjih, lirah, ali kakor pač potrebe zahtevajo.

HITER NAČIN za izvrševanje denarnih nakazil za stari kraj je tudi potom kabel-pisma, to se pravi, da gre nakazilo čez morje po kabelu in potem po pošti naprej. Pristojbina za tako kabel-pismo je $1.00

DOBER IN NAVADNI NAČIN za pošiljanje denarja je potom pošte. Mi imamo svoje lastne zveze v starem kraju z zanesljivimi bankami in pošto in naše pošiljatve so dostavljene točno in brez vsakega odbitka. Prejemnik dobi denar na svoj dom, ali na svojo domačo pošto.

NAŠA POSEBNOST je pošiljanje ameriških dolarjev v Jugoslavijo bodisi po brzojavu ali po pošti. Ne pozabite tega!

NAŠE CENE so vedno med najnižjimi. Prepričajte se!

POTOVANJE. Vse posle za potovanje v stari kraj, kakor tudi za potovanje od tam sem, kakor tudi vse druge posle tičoče se starega kraja, Vam najbolje oskrbi naša banka.

Denarne pošiljatve in vsa druga pisma naslovite na

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK
70—9th Avenue., New York City

M. GREGORICH
505 Elm Street :: CALUMET, MICH.

POPRAVLJAM po nizki ceni KLAVIRJE (piano), vsakovrstne gramofone harmonije in cerkvene orglje.

Za naklonjenost in naročila se toplo priporočam. SVOJI K SVOJIM!

Važno in koristno!

V vašo lastno korist vas opozarjamo na sledečo važno stvar:

Ali ni boljše imeti denar tudi varno naložen po 5 odstot., 5½ odstot., 6 odstot. in še več odstot. obresti, kakor samo po 3 odstot. ali 4 odstot.? Razlika pri tem na leto je velika. Ako imate torej le par sto dol. društvenega denarja na razpolago, naložite ga v zanesljive **mestne, okrajne ali državne bonde,** ki Vam donašajo več obresti. V slučaju nujnosti, bonde lahko vedno prodate.

Mi imamo na prodaj raznovrstne bonde in vrednostne papirje. **Skoro vse bonde, katere lastuje K. S. K. Jednota, smo tej podporni organizaciji mi prodali.** Delujemo pošteno in solidno. Pišite nam v slovenskem jeziku za pojasnilo.

A. C. ALLYN & Co.
71 W. MONROE ST., CHICAGO, ILL.

OTOK ZAKLADOV

Angleško spisal R. L. Stevenson. Poslovenil J. M.

(Nadaljevanje.)

"Trije", je ponavljal kapitan. "Koliko pa na vaši strani, gospod Trelawney?"

Na to vprašanje ni bilo mogoče tako hitro odgovoriti. Na tej severni strani je padlo mnogo strelov — sedem po zatrdilu sodnika, osem do devet po Grayu. Od vzhodne in zahodne strani se je vstrelilo po enkrat. Z ozirom na to je bilo jasno, da so nas nameravali napasti od severa, na ostalih straneh pa so nas hoteli samo nadlegovati z navideznim napadom. Vendar ni kapitan Smollet ničesar spremenil svojih odredb. Ako bi se upornikom posrečilo priti čez ograjo, je sodil, potem bi se utegnili polastiti vsake nezavarovane strelne line ter bi nas postrelili v naši lastni trdnjavi kot podgane.

Vendar nismo imeli mnogo časa za premišljevanje. Naenkrat je skočila z glasnim hura klicanjem majhna četa roparjev na severni strani iz gozda in drla naravnost proti ograji. V tistem trenutku se je zopet začelo streljanje iz gozda in ena kroglja je prižvižgala skozi vrata in razdrobila zdravnikovo puško.

Napadovalci so plezali preko ograje kakor opice. Sodnik in Gray sta oddajala strel za strelom; trije so padli, eden noter v ograjo, dva pa izven nje. Vendar je bil eden izmed teh očividno bolj prestrašen nego ranjen, kajti kmalu je bil zopet na nogah in je naglo izginil med drevjem.

Dva sta toraj padla, eden je pobegnil, štirim pa se je posrečilo priti v ograjo, med tem pa je sedem ali osem mož, izmed katerih je vsak gotovo imel po več pušk, iz gozda neprestano streljalo na kočo.

Oni štirje, ki so prišli čez ograjo, so jo udrli naravnost proti poslopju in so med tekom divje kričali; roparji med drevjem so jih v vpodbudo krepko streljali. Večkrat smo ustrelili, toda naglica strelcev je bila toliko, da se je zdelo, da nihče ni zadel.

V istem trenutku so pridrvili roparji po griču navzgor ter nas napadli.

Pri sredni strelni lini se je prikazala glava prvega mornarja Joba Andersona.

"Po njih, vsi — vsi!" je rjul z gromečim glasom.

V istem trenutku je drug razbojnik zagrabil Hunterjevo puško za cev, mu jo izvil iz rok in sunil z njo skozi strelno lino tako močno nazaj, da se je ubogi Hunter nezavesten zgrudil ta la. Medtem je tekel tretji neoviran mimo hiše, se naenkrat pokazal na hodniku in napadel zdravnika.

Na položaj je bil popolnoma izpremenjen. Trenutek poprej smo streljali i zzavetja na izpostavljenega sovražnika, sedaj pa smo bili mi nezavarovani in nismo mogli vrniti nobenega udarca.

Vsa hiša je bila polna dima in to je bilo primeroma še dobro za nas. Kriki in zmeda, bliski in pokanje strelov iz samokresov in glasno ječanje je donelo na moja ušesa.

"Ven, fantje, ven na prosto in nad nje Sablje!" je vpil kapitan.

Zgrabil sem sabljo iz kupa in nekdo drugi, ki je tudi sedaj segel ponjo, me je vrezal preko prstov, pa sem komaj čutil. Nekdo mi je bil tik za petami, vendar ne vem kdo. Ravno pred menoj je zdravnik zasledoval po bregu navzdol svojega napadalca, in ravno ko so ga ugledale moje oči, ga je udaril s svojo sabljo preko obraza, da se je z veliko rano zvalil na hrbet.

"Okrog hiše, fantje! Okrog hiše!" je vpil kapitan, in celo v tem metežu sem opazil neko izpremmebo v njegovem glasu.

Mehanično sem ubogal, se obrnil proti vzhodu in z vzdignjeno sabljo hitel okolu hišnega vogala. V naslednjem trenutku sem stal Andresonu nasproti. Glasno je zarjovel in dvignil svojo sabljo, ki se je zabliskala v solnčnem svitu. Nisem imel časa, da bi se ustrašil, pač pa sem, ker udarec še vedno ni padel, skočil ko blisk v stran; pri tem pa sem se v pesku izpodtaknil in se zvalil z glavo naprej po griču.

Ko sem prvič planil iz vrat, so plezali že ostali uporniki na ograjo, da bi nas pokončali. Eden izmed njih, z rdečo čepico na glavi in s sabljo v ustih, je ravno zlezel na vrh ter vrgel eno nogo na to stran. Tako kratek je bil trenutek, da je bilo potem, ko sem zopet skočil na svoje noge, še vse v istem položaju; mož z rudečo čepico še vedno napol na tej strani ograje in drugi je ravno pokazal svojo glavo nad vrhom ograje. In vendar je bil v tem kratkem času boj končan in zmaga naša.

Gray je bil takoj za menoj in pobil na tla velikega prvega mornarja, predno je še ta imel čas obnoviti svoj izgubljeni prvi udarec. Drugi je bil ustrelen pri strelni lini, ravno ko je hotel ustreliti v hišo in je ležal sedaj v smrtnem boju s samokresom v roki, ki se je škadil. Tretjega je pa pobil, kakor sem videl, zdravnik z enim samim udarcem. Izmed onih štirih, ki so preplezali ograjo je ostal živ samo eden, in ta je popustil svojo sabljo na bojišču in zopet splezal v smrtnem strahu na prosto.

"Streljajte — streljajte iz hiše!" je vpil zdravnik. 'Vidva pa, fanta, nazaj v zavetje!'

Toda nihče se ni oziral na njegove besede, noben strel ni padel in poslednji napadalec je srečno odnesel pete in izginil z ostalimi v gozd. Tekom treh sekund ni bilo od vseh napadalcev videti ničesar druzega kot onih pet, ki so padli, štirje znotraj(eden zunaj ograje.

Zdravnik, Gray in jaz smo na vso moč hiteli v zavetje. Oni, kolikor jih je ostalo, so se mogli vrniti tja, kjer so pustili svoje puške in streljanje se je moglo vsak trenutek zopet začeti.

V hiši se je med tem dim smodnika nekoliko razkadil,in z enim pogledom smo videli,za kakšno ceno smo si kupili zmago. Hunter je ležal poleg svoje strelne line v nezavesti. Joyce je bil ustreljen skozi glavo in se ni ganil, ravno v sredi pa je sodnik podpiral kapitana, in eden je bil bolj bled kot drugi.

"Kapitan je ranjen." je rekel gospod Trelawney.

"Ali so zbežali?" je vprašal gospod Smolett.

"Kolikor so jih le pete nesle bodite prepričani," je odgovoril zdravnik, "toda pet jih ne bo več teklo."

"Pet", je vzkliknil kapitan "No, to je bolje. Pet proti nam trem ostanemo še štirje proti devetim. Sedaj je bolje razmerje, kakor smo ga imeli v začetku. Tedaj nas je bilo sedem proti devetnajstim, ali smo mislili, da jim je bilo na vsezadnje vseeno.') Upornikov je bilo kmalu samo osem kajti oni, ki ga je ustrelil gospod Trelawney na ladji, je umrl istega večera za svojo rano. Vendar je zvesta stranka o tem zvedela šele pozneje.

(Dalje sledi.)

Smešnice.

Profesorjeva taktika.

Profesor svojemu prijatelju: "Ko sem se prevrnil iz čolna v vodo, sem naglo splaval na obrežje in na ta način ušel smrti. Takoj zatem sem pa zopet skočil v vodo, plaval do prevrnjenega čolna in srečno rešil tudi svojo ženo."

Prijatelj: "Čemu pa niste žene takoj spravili na varno?"

Profesor: "Bog je najprvo samemu sebi brado vstvaril; tako sem pa tudi jaz samega sebe najprvo rešil, ker sem samemu sebi najdražji."

Prebrisan slikar.

Slikar (tujcu): "Ta oljnata slika je med brati vredna $10,000.00.

Tujec: "Tako!? — Jaz sem davčni uradnik; torej boste morali plačevati od 10,000.00 privatnega premoženja še posebni davek.

Slikar: "Oprostite gospod. Stvar je povsem drugačna. Slika sama na sebi ni toliko vredna. Za platno sem dal $2.— za barvo pa 60c; torej naredite ceno $2.60.

Izdala ga je.

Vedeževalka na cerkvenem bazarju mladi gospodični: "Iz vaše dlani posnemam, da se boste kmalu poročila."

Gospodična: "To je krasno!"

Vedeževalka: "Vi ste zaročena z Mr. Wilkinsom."

Gospodična: "Kako to veste; saj ni na dlani zapisano?"

Vedeževalka: "Tega ne; sodim pa po prstanu, katerega nosite na roki; ta zaročni prstan sem jaz Mr. Wilkinsu pred tremi tedni vrnila."

Povsem naravno in umevno.

Policaj: "Ko ste onega moža iz vode potegnili in rešili, kaj je potem ta nesrečnež storil?"

Rešitelj: "Takoj zatem, ko sem se obrnil v stran in malo oddahnil,se je na bližnjem drevesu — obesil."

Policaj: "Čemu pa niste takoj vrvi prerezali?"

Rešitelj: "Iz povsem navalnega in umevnega vzroka ne. Mislil sem, da se hoče na onem drevesu malo osušiti."

ČLANEK XXVIII.

Nadalji seznam dijete bo odgovaral vsem potrebam normalnih zdravih otrok. N namenjen materam skrajno delikatnih otrok, ki trpe na kroničnih prebavnih motenjih. Taki slučaji so posamezni in nenormalni ter zahtevajo zdravniško pozornost.

Od 15. do 18. mesecev — Štirje obedi na dan.

Ob 7. zjutraj.—Zdrobljen oves, proso ali zdrobljena koruza. Vsako je treba kuhati po tri ure en dan pred uporabo. K je živilo dokuhano, mora biti tako gosto kot redek lep. Precediti ga je treba in kakor hitro se shladil bo stvorl maso, slično jelly-u. Dajte 2 ali 3 velike žlice z melkom 3-10 unč kot pijačo.

Ob 9. zjutraj.—Sok ene oranže.

Ob 11. zjutraj—Mehko kuhano jajce, pomešano z drobci starega kruha al pa veliko žlico nastrgane givedine, pomešane s krušnimi drobci ter omočene z govednim sokom. Požirek mleka. Piškot prepečenca ali otrob ali pa star kruh in surovo maslo.

Ob 3 uri popoldne.—Janječja, kokošja ali goveja juha z rižem ali drobci starega kruha, pomešanim z juho. Custard ali navaden rižev puding, kuhane češplje, pečeno jabolko ali pa kuhana jabolka.

Ob 6. zvečer.—Pšenični zdrob, kuhan dve uri. Dajte eno do treh velikih žlic z mlekom. Prepečenec ali star kruh s surovim maslom.

Od 18. do 24. meseca. — Štirje obedi na dan.

Ob 7. zjutraj.—Koruzni, ovseni ali pšenični zdrob, (kot zgoraj navedeno). Servirajte z mlekom ali pa s surovim maslom in seljo. Po eno mehko kuhano jajie vsaka dva ali tri dni. Včasih razsekano kokošje meso na kruhu. Čašo mleka. Otrobni piškoti n surovo maslo, ali pa star kruh in surovo maslo.

Ob 9. zjutraj.—Sok ene oranže.

Ob 11. zjutraj.—Suho goveje meso zdrobljeno ali pa nastrgano. Srce janječje, zarebrnice, fino razsekano. Kokoš, špinača, glavico, špargljev—precejen paradižniki dobro kuhano korenje, zmečkana karfijola. Pečeno jabolko ali kuhana jabolka. Suh kruh in surovo maslo. Po 21. mesecu pečen krompir in dobro skuhan stročji fižol.

Ob 3. popoldne.—Kokošja, goveja ali janječja juha z rižem ali starim kruhom, zdrobljenim v juho. Puding iz koruznega škroba ali navadnega riža ter kuhane češplje. Piškoti z otrebov ter surovo maslo ali pa star kruh s surovim maslom.

Pripomba. Otrok sme dobiti tekom prvih sedem let svoje starosti le malo mesa. Razentega se sme dati otroku mesno dijeto le po enkrat na dan in sicer zelo malo. Še vključuje dijeta bogato hrano, ki vsebuje dosti protenov, kot jih imajo naprimer jajca, grah ali ribe, se lahko meso izloči, razen če vam zdravnik priporoči.

Doraščujoča doba v življenju deklice je čas, k dela vsaki materi velke skrbi. To je najbolj nevarna doba v življenju deklice. To je čas, ko je njeno duševno stanje prav posebno in ki tvori tudi temelj za duševno krizo. To je čas, ko je tudi njeno zdravje bistvene važnosti. Zdravje deklice v tej dob je prav poseben problem za mater Vsaka mati se mora pečati s tem. Zgradit mora zdravje svojo hčere tre ojačiti njene telesne sile, da jo varno prevede skozi to težavno dobo.

Se ima deklica dosti pravilne hrane, se ne more njen sistem uspešno ustavljati zahtevam narave v tej dobi. Taki otroci bi morali imeti po dvakrat na dan Eagle mleko poleg redne hrane. Razredčite dve veliki žlici Eagle Mleka s ¼ čaše mrzle vode. Stevilni ga imajo rajši z ginger-aleom, grozdnim sokom ali stepenim jajcem. Rabi se ga tudi pri raznih kuhanih jedilih.

Šitajte te članke vsak teden skrbno Čitajte te članke vsak teden skrbno ter jih ohranite za požnejšo uporabo.

SEVEROVA ZDRAVILA VZDRŽUJEJO ZDRAVJE V DRUŽINAH.

Hude Bolečine

revmatične hitro olajšate, če rabite

SEVERA'S GOTHARDOL

Zanesljivi liniment

Istotako vporaben je za izvinjenje, otekline, za otrpnelost in ohromelost bolnih mišic ter udov.

CENA 30 IN 60 CENTOV

Vprašajte v lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

CUNARD ANCHOR

Ali nameravate dobiti rojake v Ameriko?

6426 Jugoslovanov bo letos prišlo v to deželo,

Naj Cunard družba pomaga Vašim rojakom v Jugoslaviji da dobijo potne liste, viziranja ter jim da potrebna navodila, ki so potrebna za potovanje v Ameriko.

Vse potnike spremljajo naravnost do parnika družbeni uradniki brez kakega posebnega doplačila. Potnikom, ki imajo Cunardove vozne listke, nikdar ni treba čakati, ker odpluje iz Evrope večkrat v tednu kak parnik Cunardove parobrodne družbe.

Pošljite torej vašim rojakom karto z najbrzejim parnikom sveta.

CUNARD, LINE
140 N. Dearborn St
Chicago, Ill.

Zopet se bliža čas

PRESANJA GROZDJA!

In zopet je dospela velika zaloga krasnih, raznovrstnih **liternih steklenic** iz stare domovine.

Razpošiljamo jih dobro "zapokane" po pošti na vse kraje. Cene so:

¾ litra	40c
½ litra	90c
1 liter	$1.50
2 litra (štefan)	1.90

Manj kot tri steklenice ne pošiljamo.

Importirane barigelce drže po 5 in 6 litrov veljajo po $ 1.50
Hrastovi sodi iz boljšega lesa 10 gal. $3.00
Po 15 galon $ 4.25
Po 30 galon $ 5.00
Po 50 galon $ 6.00
Starokrajski plenkači po $3.00 večji po $6.50
Importinane puške iz Nemčije 22 in 32 kaliber $8.00

Z naročnino vred pošiljite denar ali poštno nakaznico. Naslov napišite samo:

Stephen Stonich, Chisholm, Minn.

Največja zaloga krasnih in svetovnoznanih **Lubasovih harmonik.** Raznovrstnega pohištva in železnine. Razpošiljamo na vse kraje tudi vsakovrstne bakrene kotle. — Na prodaj imamo tudi najboljše kalifornijsko grozdje.

VAŠI PRIHRANKI

vloženi pri nas, so vedno varni. Vi živite lahko v katerikoli izmed naših držav, in vendar ste lahko uložnik na naši banki, prav kakor bi živeli v našem mestu. Pišite nam za pojasnila in dobili boste odgovor z obratno pošto v svojem jeziku. Mi plačujemo po **3 odsto obresti na prihranke,** in jih prištejemo h glavnici **dvakrat na leto** ne glede na to ali vi predložite svojo vložno knjigo ali ne.

Naš kapital in reservni sklad v vsoti več kot **$740,000, je znak varnosti za vaš denar.**

Naš zavod uživa najboljši ugled od strani občinstva, kateremu ima nalog nuditi najuljudnejšo postrežbo, in od katerega prejema najizrazitejšo naklonjenost.

JOLIET NATIONAL BANK
CHICAGO AND CLINTON STS. :: JOLIET, ILL.

Wm. Redmond, preds. Chas. G. Pearce, kasir.
Joseph Dunda, pomož. kasir.

Vse društvene tiskovine

kakor: pismeni papir, kuverte, nakaznice, pobotnice, bolniške liste, pravila i.t.d. se izdelujejo hitro in po zmerni ceni v naši tiskarni. Slavnim društvom preskrbimo na željo prestavo pravil iz slovenskega v angleški jezik. Kadar torej potrebuje Vaše društvo kaj tiskovin obrnite se do nas.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Prvi slov. list v Ameriki; $2 na leto
1006 N. Chicago St. -:- Joliet, Illinois.

FIRST NATIONAL BANK
Established 1857

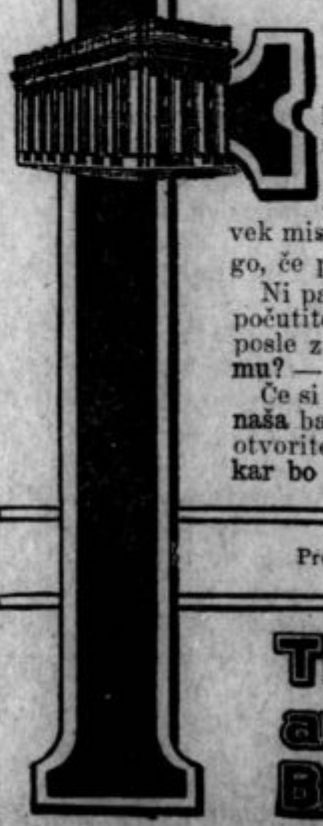

BANKA, KJER SE LJUDSTVO SMEJE.

Poslovanje s kakimi bankami je podobno slučaju, kakor bi človek denar v kako grobnico naložil. Taka stvar je hladnokrvna in resna. Pri taki priliki bi moral človek misliti, da **Vam** banka dela kako uslugo, če prevzame vaš denar.

Ni pa tako s to banko. Pri nas se lahko počutite kot doma. Spoznali boste, da imate posle z ljudmi, ki so vam podobni. In čemu? — Saj se celo radi smejejo.

Če si izbirate prijazno banko, se bo vam naša banka gotovo dopadla. Čemu torej ne otvorite pri nas še danes svojega računa, kar bo v vašo lastno korist.

Premoženje te banke znaša $12,000,000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET